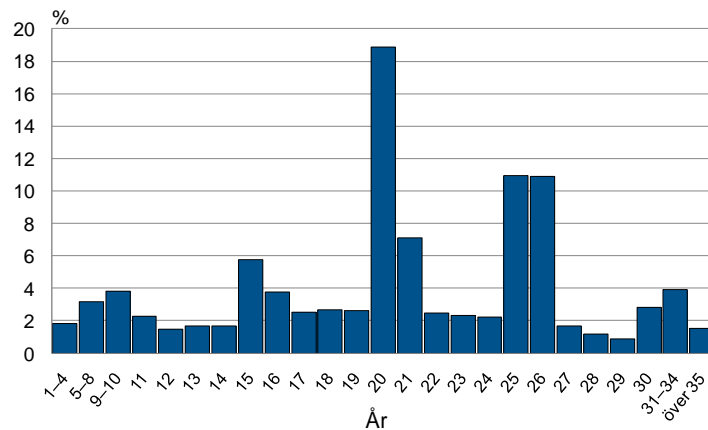

Finansiell statistik

Årsöversikt • 2010

Utestående bostadslån efter ursprunglig löptid, 31.12.2010

Källa: Finlands Bank.

Finlands Bank

Avdelningen för finansiell stabilitet och statistik

Statistikenheten

28.2.2011

Innehåll

Sammandrag	6	
1 Aggregerad balansräkning för monetära finansinstitut	8	
2 Utlåning till allmänheten och värdepapperstillgångar	11	
2.1 Utlåning till hushåll	12	
2.1.1 Bostadslån	12	Huvudredaktör
2.1.2 Hushållens konsumtionskrediter och övriga lån	14	Elisabeth Hintikka
2.2 Utlåning till icke-finansiella företag	16	
2.3 Utlåning till bostadsbolag	18	Arbetsgrupp
2.4 Utlåning till övriga sektorer	19	Olli Alanko
2.5 Kreditinstitutens värdepapperstillgångar	20	Nina Björklund
3 Inlåning och övrig upplåning	22	Hanna Häkkinen
3.1 Upplåningen har blivit dyrare till följd av krisen	24	Terhi Koivula
3.2 Inlåning som en del av kreditinstitutens upplåning	26	Kimmo Koskinen
3.2.1 Långfristig inlåning från hushållen ökar	27	Jyrki Lehtinen
3.2.2 Inlåningsräntorna stiger också i de övriga euroländerna	28	Johanna Pöyry-
3.3 Räntebärande värdepapper som en del av kreditinstitutens upplåning	29	Renholm
3.3.1 Obligationslån	30	Elina Salminen
3.3.2 Bankcertifikat	32	Hermann Teräväinen
Ruta 1. Långsiktigt sparande ökade i popularitet under årets slut	33	ISSN-L
4 Investeringsfonder	34	1798-8047
4.1 Investeringsfondernas balansräkning	34	
4.2 Investeringsfondernas skulder	36	ISSN
4.3 Avkastning av investeringsfonder	40	1798-8047
4.4 Investeringsfonders fordringar efter region	41	
4.5 Investeringsfonders fordringar fördelad på instrument och sektor.	44	Upplysningar
Ruta 2. Investeringsfondernas största enskilda investeringar	46	Monetära finansinstitut
Ruta 3. Fondernas fonder i statistiken	48	Elina Salminen
5 Rapportörsgrupp och förändringar i denna	50	010-831 2343
5.1 Monetära finansinstitut	50	rahoitustilastot@bof.fi
5.2 Investeringsfonder	52	
Ruta 4. Insamlingen av statistiska uppgifter från monetära finansinstitut förnyades 2010	56	Investeringsfonder
Hermann Teräväinen		
Bilaga 1. Diagram	58	010-831 2172
		sijoitusrahastot@bof.fi

Diagramförteckning

Diagram 1. Aggregerad balansräkning för monetära finansinstitut (exkl. Finlands Bank)	9
Diagram 2. Landfördelning av den aggregerade balansräkningen för MFI-sektorn i euroområdet vid slutet av 2010	9
Diagram 3. Fördelning av de monetära finansinstitutens fordringar efter balanspost i Finland och euroområdet	9
Diagram 4. Årlig ökningstakt för utlåningen till allmänheten efter sektor i Finland	11
Diagram 5. Utestående bostadslån och årlig ökningstakt	12
Diagram 6. Årliga ökningstakter för bostadslån i Finland och några länder i euroområdet	13
Diagram 7. Fördelning av nya bolåneavtal efter ränta	14
Diagram 8. Räntor för nya bolåneavtal i Finland och euroområdet	14
Diagram 9. Genomsnittliga marginaler för Euriborbundna nya utbetalda bostadslån	14
Diagram 10. Utestående belopp och årlig ökningstakt för hushållens konsumtionskrediter	15
Diagram 11. Årlig ökningstakt för konsumtionskrediter i Finland och några länder i euroområdet	15
Diagram 12. Utlåning till icke-finansiella företag och månadsförändring i Finland	16
Diagram 13. Företagslån som förfaller till betalning efter ursprunglig löptid vid utgången av 2010	16
Diagram 14. Årliga ökningstakter för utlåning till icke-finansiella företag	17
Diagram 15. Ränta för nya företagslåneavtal i Finland efter lånebelopp	18
Diagram 16. Räntor på nya företagslåneavtal som överstiger en miljon euro, med en räntebindning upp till 1 år	18
Diagram 17. Ränta på företagslån med säkerhet och utan säkerhet	18
Diagram 18. Utlåning till bostadsbolag och årlig ökningstakt	19
Diagram 19. I Finland verksamma kreditinstituts värdepapperstillgångar efter kategori vid utgången av 2010	20
Diagram 20. I Finland verksamma kreditinstituts värdepapperstillgångar fördelade på emittentsektor vid utgången av 2010	21
Diagram 21. Kreditinstitutens upplåning och investering av den	23
Diagram 22. Årlig förändring av ut- och inlåning mot allmänheten och av räntebärande värdepapper i Finland	23
Diagram 23. Genomsnittsränta på ny hushållsinlåning med överenskommen löptid och 3 månaders Euribor	25
Diagram 24. Priset på finansiering	25
Diagram 25. Årlig ökning för inlåning från allmänheten efter sektor	26
Diagram 26. Årlig ökning för inlåningskategorier från hushållen	27
Diagram 27. Bankinlåningens andel av hushållens finansiella förmögenhet	28
Diagram 28. Ränta på ny inlåning från hushåll med överenskommen löptid på upp till 1 år i vissa euroländer	29
Diagram 29. Utveckling av räntebärande värdepapper i förhållande till ut- och inlåning	29
Diagram 30. Räntebärande värdepapper fördelade på löptid och emittent sektor	30
Diagram 31. Ursprunglig löptid och återstående löptid för obligationslån vid utgången av 2010	30
Diagram 32. Säkerställda obligationslån med bolån som säkerhet i Finland	31
Diagram 33. Förändringar i bankcertifikat	32
Diagram 34. Bankcertifikat som förfaller till betalning	32
Diagram 35. PS-medel vid slutet av december	33
Diagram 36. Inhemskas investeringsfonder efter fondtyp vid slutet av 2010, totalt 510	36
Diagram 37. Inhemskas investeringsfonders fondandelsskuld efter fondtyp och nettoflöden totalt	36
Diagram 38. Utveckling av inhemskas investeringsfonder efter fondtyp och i förhållande till fondandelsskulden	37
Diagram 39. Inhemskas investeringsfonders fondandelsskuld fördelad på sektor	38

Diagram 40. Inhemskt investeringsfonder, vägd genomsnittlig avkastning (%) för 12 månader efter fondtyp, indexerad utveckling (31.12.2009 = 100)	40
Diagram 41. Inhemskt investeringsfonders tillgångar fördelade på region (%)	42
Diagram 42. Inhemskt investeringsfonders investeringar i obligationslån emitterade av den offentliga sektorn i GIIPS-länder (mn euro) och andel (%) av fondernas samlade tillgångar	42
Diagram 43. Inhemskt investeringsfonders fordringar efter instrument (%)	44
Diagram 44. Inhemskt investeringsfonders ETF-tillgångar och övriga fondtillgångar (rensade för de inhemska investeringsfondernas inbördes innehav), md euro	45
Diagram 45. Antal kreditinstitut i Finland	50
Diagram 46. Antal MFI i euroområdet i slutet av 2010	50
Diagram 47. Antal investeringsfonder (inkl. penningmarknadsfonder)	52
Diagram 48. Aggregerad balansräkning för MFI-sektorn (exkl. Finlands Bank)	58
Diagram 49. Årliga ökningstakter för den aggregerade balansräkningen för MFI-sektorn (exkl. eurosystelet) i euroområdet och Finland	58
Diagram 50. Utlåning till allmänheten efter sektor	58
Diagram 51. Bostadslån	58
Diagram 52. Bostadslån efter referensränta	58
Diagram 53. Genomsnittsränta på utestående bostadslån efter referensränta	58
Diagram 54. Nya utbetalda bostadslån och genomsnittsränta	59
Diagram 55. Utestående belopp och genomsnittsränta för hushållens konsumtionskrediter	59
Diagram 56. Utestående studielån och genomsnittsränta	59
Diagram 57. Nya företagslåneavtal över 1 miljon euro 2007–2010	59
Diagram 58. Genomsnittsräntor på nya företagslåneavtal med en räntebindning upp till 1 år efter lånestorlek	59
Diagram 59. Utlåning till bostadsbolag och andel av kreditinstitutens företagsutlåning	59
Diagram 60. Inlåning från allmänheten efter sektor	60
Diagram 61. Årlig ökningstakt och genomsnittsränta för inlåning från allmänheten	60
Diagram 62. Inlåning från allmänheten efter referensränta	60
Diagram 63. Genomsnittliga inlåningsräntor till allmänheten efter referensränta	60
Diagram 64. Genomsnittlig inlåningsränta till hushåll i Finland och euroområdet	60
Diagram 65. Årlig ökningstakt för inlåning från finländska företag efter kategori	60

Tabellförteckning

Tabell 1. Aggregerad balansräkning för MFI-sektorn (exkl. Finlands Bank), mn euro	10
Tabell 2. Inhemskt investeringsfonders balansposter fördelade på fordringar och skulder efter region vid slutet av 2010, mn euro	35
Tabell 3. Inhemskt investeringsfonders fondandelsskuld, länderfördelad	38
Tabell 4. Inhemskt investeringsfonders fondandelsskuld fördelad på sektor och fondtyp vid slutet av 2010 (%) och nettoflöden 2010	39
Tabell 5. Inhemskt investeringsfonder, avkastning (%) för 12 månader efter fondtyp vid slutet av 2010	41
Tabell 6. Investeringsfondernas fordringar på GIIPS-länder vid slutet av 2010, mn euro	43
Tabell 7. Inhemskt investeringsfonders fordringar efter land (mn euro) och andel (%) av samtliga tillgångar (%)	44

Tabell 8. Inhemskas investeringsfonders värdepappersfordringar efter emittentsektor i förhållande till totala fordringar (63 818 mn euro) vid slutet av 2010, mn euro	45
Tabell 9. Inhemskas aktiefonders viktigaste investeringar efter ISIN-kod – beräknade på noterade aktier med ISIN-kod som innehas av minst tre (3) aktiefonder	47
Tabell 10. Fondernas fonder i statistiken vid slutet av 2010, mn euro	49
Tabell 11. Monetära finansinstitut som inlett sin verksamhet i Finland 2010	51
Tabell 12. Enheter som eliminerats från MFI-sektorn i Finland under 2010	51
Tabell 13. Monetära finansinstitut som fusionerats 2010 (exkl. penningmarknadsfonder) (fusionerat monetärt finansinstitut = F, övertagande monetärt finansinstitut = Ö)	51
Tabell 14. Investeringsfonder som inledde sin verksamhet 2010	53
Tabell 15. Investeringsfonder som lade ned sin verksamhet 2010	54
Tabell 16. Investeringsfonder som fusionerades med andra fonder under 2010 (inkl. penningmarknadsfonder) (fusionerad investeringsfond = F, övertagande investeringsfond = Ö)	54
Tabell 17. Övriga överlåtelser av förvaltningen av investeringsfonder 2010	55

Sammandrag

Den internationella finanskrisen och utvecklingen av den till en skuldskris för vissa stater hade en relativt liten inverkan på de i Finland verksamma monetära finansinstituten och investeringsfonderna 2010. Under året ökade utlåningen snabbare och inlåning med överenskommen löptid blev populärare, men i nettobelopp räknat placerades endast en liten mängd nytt kapital i investeringsfonder.

År 2010 minskade antalet monetära finansinstitut i Finland något i första hand till följd av fusioner inom andelsbankerna. Några nya aktörer inledde och en del gamla aktörer avslutade sin verksamhet. Inom investeringsfondssektorn var antalet förändringar större. Antalet investeringsfonder ökade märkbart under året då nya investeringsfonder grundades. Investeringsfonder som lagt ned sin verksamhet fusionerades ofta i huvudsak med andra investeringsfonder.

Den årliga ökningstakten av lån som de monetära finansinstituten beviljar till allmänheten blev snabbare under 2010. Årsökningstakten var dock fortfarande avsevärt långsammare än före finanskrisen. Till den snabbare tillväxten bidrog i hög grad uppgången i företagslånen i början av året, bostadsbolagens livliga upplåning och den jämna ökningen av hushållslån. Utlåningen till bostadsbolag ökade till följd av lån som tagits såväl för sanering som för nybyggen.

Lån till hushållen utgör fortfarande den största delen av kreditinstitutens utlåning. De täcker över 60 procent av utlåningen till allmänheten. Bostadslån till hushållen har trots recessionen fortsatt att växa stadigt. Tillväxten har dock varit klart långsammare än under toppåret 2005.

I Finland var genomsnittsräntan på utestående bostadslånebelopp till hushållen i slutet av 2010 lägre än i något annat land i euroområdet. Av utestående bostadslånebelopp är 75 procent bundna till Euriborräntorna som sjunkit exceptionellt lågt. I de flesta andra länder i euroområdet löper bostadslånen med fast ränta eller de är bundna till mer långfristiga räntor som har sjunkit mindre. I Finland ökade andelen fasta räntor i nya bostadslån under slutet av året när förväntningarna om en höjning av de korta marknadsräntorna steg.

I dagsläget ingås ett stort antal kortfristiga företagslåneavtal. Företagen upptar lån i huvudsak för likviditetshantering och omstrukturering av gamla lån. Räntorna på lån som beviljats till företag är också lägre i Finland än i euroområdet i genomsnitt.

Inlåning från allmänheten är fortfarande den viktigaste finansieringskällan i kreditinstitutens upplåning. Inlåningen ökade snabbare under 2010 jämfört med året innan då ökningen var mycket dämpad. Hushållens andel av inlåningen från allmänheten är nästan tre fjärdedelar.

Inlåning från hushållen på transaktionskonton är en fortsatt stabil post. De utgör för bankerna en förmånlig finansieringskälla jämfört med övrig inlåning och finansiering från obligationsmarknaden. Omkring hälften av all inlåning från hushållen finns på transaktionskonton.

Hushållens inlåning med överenskommen löptid är en post som allra tydligast har påverkats av finanskrisen. Inlåningen med överenskommen löptid ökade märkbart 2008 när hushållen lyfte medel från investeringsfonderna och flyttade dem över till

insättningar i bank som de ansåg vara säkrare. När marknaderna lugnat sig och räntorna sjunkit 2009 minskade mängden inlåning med överenskommen löptid dramatiskt. Under 2010 ökade dock inlåningen med överenskommen löptid åter i popularitet när bankerna började betala en högre ränta på ny inlåning med överenskommen löptid jämfört med kortfristiga insättningar och de korta marknadsräntorna. I slutet av året stod inlåningen med överenskommen löptid redan för ungefär en fjärdedel av inlåningen från hushållen. Samtidigt blev den tidsbundna inlåningens löptider längre. Strukturerad inlåning där en del av avkastningen är bunden till exempel till ett aktieindex eller en aktiekorg ökade under 2010, men dess andel av inlåningen är fortsatt liten.

Räntebärande värdepapper är en annan viktig finansieringskälla för kreditinstitutet även om endast cirka en femtedel av instituten emitterar räntebärande värdepapper. Finansiering som erhålls från obligationsmarknaden styrs ofta till olika enheter inom koncernen eller finansgruppen.

Kreditinstitutens obligationsemissioner har småningom ökat från och med 2009 i och med att finanskrisen har gett med sig. Under 2010 ökade den årliga ökningstakten av långfristiga obligationslån och beloppet kortfristiga bankcertifikat fortsatte att minska. I och med ändringen av lagen om hypoteksbanker fick också inlåningsbankerna 2010 rätt att emittera säkerställda obligationer. Den första emissionen av en inlåningsbank verkställdes under slutet av året.

I början av april 2010 trädde lagen om långsiktigt sparande i kraft. Det långsiktiga sparandet fick en ganska blygsam start, men mot slutet av året ökade dess popularitet något. Största delen av de långsiktiga sparmedlen är investerade i fondandelar.

Investeringsfondernas kapital fortsatte att växa 2010. Tillväxten härrörde till största delen från

avkastningen av investeringsverksamheten. I nettobelopp räknat placerade investerarna blygsamt med nytt kapital i investeringsfonderna. Beloppet inlösta medel ur penningmarknadsfonderna var större än beloppet investerade medel. Däremot var beloppet investerade medel i aktie- och obligationsfonder större än beloppet inlösta medel. De flesta investeringarna i investeringsfonder som är registrerade i Finland härrör från Finland men svenskarnas andel av det investerade kapitalet har ökat under de några senaste åren.

Investeringsfondernas investeringar är i första hand koncentrerade till Europa och särskilt till euroområdet. Europas andel av samtliga investeringar minskade litet jämfört med året innan. Obligationslånen utgjorde fortsättningsvis den största posten i investeringsfondernas investeringsportfölj, men andelen aktier har vuxit under de några senaste åren särskilt i takt med deras kraftiga värdeökning. I en inbördes jämförelse av fonderna gav aktiefonder som investerar i Ryssland den bästa avkastningen 2010. Dessa investeringsfonders andel av balansvärdet är dock liten även om den håller på att växa. Den sämsta avkastningen av obligationsfonderna gav de fonder som investerade i första hand inom euroområdet i staternas obligationslån i euro.

1 Aggregerad balansräkning för monetära finansinstitut

Den aggregerade balansräkningen för de monetära finansinstituten i Finland uppvisade en ökning om cirka 20 procent 2010. Till ökningen bidrog särskilt derivatens förhöjda marknadsvärden samt ökningen i de monetära finansinstitutens inbördes poster. Vid slutet av 2010 hade de finländska kreditinstituten 1 555 kontor och antalet anställda uppgick till 24 818.

Den aggregerade balansräkningen för finländska MFI¹ uppgick vid slutet av 2010 till 480 miljarder euro. Balansomslutningen ökade med 81 miljarder euro, dvs. cirka 20 procent jämfört med året innan. Ökningen berodde på kreditinstitutens ökade balansräkningar eftersom penningmarknadsfondernas balansräkningar minskade avsevärt: den aggregerade balansräkningen för penningmarknadsfonderna var vid utgången av december 2010 nästan 13 procent mindre än året innan.

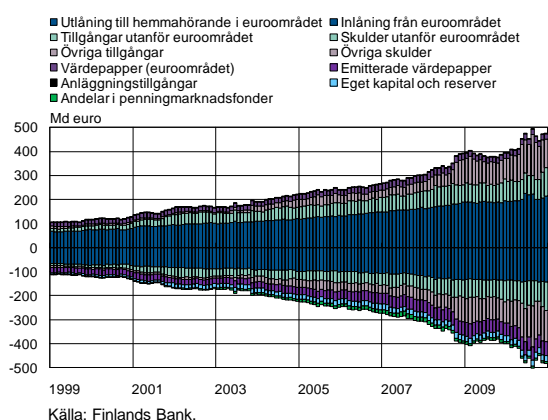
Den aggregerade balansräkningen för de monetära finansinstituten var mer än fyrdubbelt större jämfört med 1999 (diagram 1). Ungefär en tredjedel av tillväxten förklaras med ökad utlåning till allmänheten, en tredjedel med ökade tillgångar och skulder i länder utanför euroområdet och en tredjedel med ökad mängd derivat. Derivat upptas enligt marknadsvärde under övriga tillgångar och skulder och deras andel av dessa är över 90 procent. MFI-koncernens inbördes poster

förklarar i stor utsträckning tillväxten i tillgångarna och skulderna i länder utanför euroområdet. Merparten av de finländska kreditinstituten hör nuförtiden till en utländsk koncern, vars moderkontor är beläget utanför euroområdet. På grund av detta är andelen tillgångar utanför euroområdet av MFI-sektorns balansräkning mycket större i Finland än i euroområdet i allmänhet. Vid slutet av december uppgick andelen till 25 procent av balansomslutningen medan motsvarande andel i euroområdet var 13 procent.

Vid en beskrivning av omfattningen på banksektorn jämförs de monetära finansinstitutens balansomslutning ofta med den årliga bruttonationalprodukten. I fråga om Finland är det dock mer ändamålsenligt att jämföra utlåningen till allmänheten med bruttonationalprodukten eftersom derivaten och bankkoncernernas inbördes poster bidrar till en ökning av balansräkningen i relativt hög grad. Derivat som bokförts under tillgångar och skulder i balansräkningen nettas mot varandra nästan till noll. De finländska monetära finansinstitutens utlåning till allmänheten uppgick vid slutet av 2009 till 156 miljarder euro, dvs. cirka 91 procent av bruttonationalprodukten. Vid början av 1999 var motsvarande förhållande 48 procent, med andra ord har utlåningen till allmänheten i relation till bruttonationalprodukten ungefär fördubblats under drygt tio år.

¹MFI-sektorn (exkl. Finlands Bank) omfattar kreditinstituten och penningmarknadsfonderna.

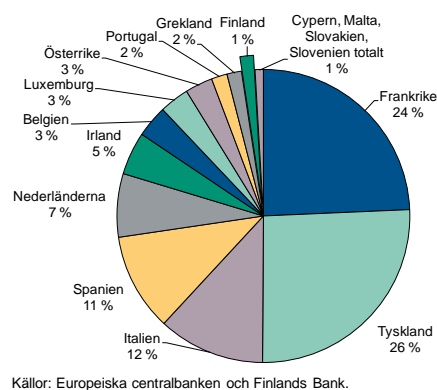
Diagram 1. Aggregerad balansräkning för monetära finansinstitut (exkl. Finlands Bank)

Den aggregerade balansräkningen för de monetära finansinstituten i samtliga länder i euroområdet uppgick till 32 211 miljarder euro vid utgången av 2010. Frankrikes, Tysklands, Italiens och Spaniens andel av beloppet var sammanlagt 73 procent (diagram 2). I likhet med tidigare år var Finlands andel omkring 1 procent. Balansräkningen för de monetära finansinstituten i euroområdet växte med sammanlagt omkring 3 procent 2010, dvs. betydligt långsammare än i Finland. Då balansräkningarnas tillväxt betraktas separat för varje land, uppvisar den stora skillnader: i Tyskland ökade den aggregerade balansräkningen med över 10 procent medan balansräkningen i Irland minskade med 7 procent². I Finland var tillväxten snabbast jämfört med hela euroområdet. I alla länder i euroområdet bokförs derivat dock inte i de monetära finansinstituten balansräkningar vilket till en del förklarar den extraordinära tillväxten i Finland jämfört med de övriga länderna. I de övriga euroländerna är derivatens relativa andel av balansräkningen i genomsnitt också betydligt mindre än i Finland. I Finland har utlåningen till allmänheten ökat mycket snabbt jämfört med euroområdet i genomsnitt.

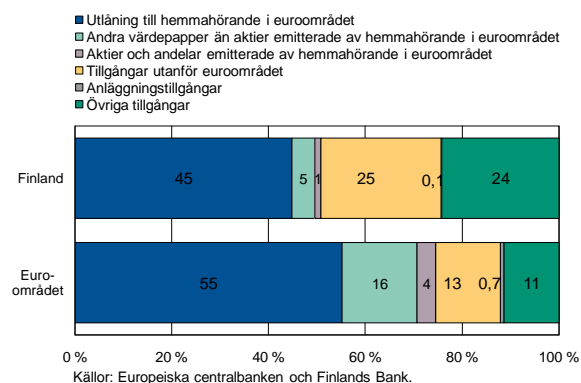
² I Irlands fall har minskningen i balansräkningen påverkats av att lån har värdepapperiserats och avvecklats i MFI:s balansräkningar.

Diagram 2. Landfördelning av den aggregerade balansräkningen för MFI-sektorn i euroområdet vid slutet av 2010

I Finland – såsom också i de övriga länderna i euroområdet – är lån som beviljats till euroområdet den viktigaste posten på tillgångssidan i de monetära finansinstituten aggregerade balansräkning (diagram 3). Av den aggregerade balansräkningen för MFI-sektorn i Finland stod lånen för cirka 45 procent vid slutet av 2010, mot 55 procent i euroområdet i genomsnitt. Andelen värdepapper som innehas av monetära finansinstitut är i Finland mycket mindre (6 procent) än i euroområdet i genomsnitt (20 procent). De relativa siffrorna för Finland påverkas starkt av att andelen övriga tillgångar, dvs. derivat i balansräkningen, är större än i euroområdet.

Diagram 3. Fördelning av de monetära finansinstituten fordringar efter balanspost i Finland och euroområdet

FINANSIELL STATISTIK

Inlåningen är den mest betydande skuldposten i de monetära finansinstitutens aggregerade balansräkning. Den vida definitionen av inlåning som tillämpas i Europeiska centralbankens statistik inkluderar utöver traditionell inlåning också skulder till centralbanken, penningmarknadsskulder inklusive repor, koncernskulder och inlånade lån. Den viktigaste inlåningsposten efter den inhemska inlåningen från allmänheten utgörs av koncernens interna skulder.

De finländska monetära finansinstituten har emitterat obligationslån till ett värde motsvarande

omkring 69 miljarder euro. Av detta belopp beräknas omkring 85 procent innehas av bankerna och allmänheten i euroområdet. De finländska monetära finansinstitutens eget kapital uppgår till cirka 25 miljarder euro.

Fondandelar i penningmarknadsfonder bokförs också på skuldsidan i de monetära finansinstitutens balansräkning. Fondandelarna i de monetära finansinstitutens balansräkning uppgick till sammanlagt omkring 10 miljarder euro. Merparten av fondandelsskulden hänför sig till Finland och Sverige.

Tabell 1. Aggregerad balansräkning för MFI-sektorn³ (exkl. Finlands Bank), mn euro

Tillgångar	Kreditinstitut		Penningmarknadsfonder		Totalt	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Utlåning till hemmahörande i euroområdet	196 515	215 124	293	292	196 808	215 416
Innehav av räntebärande värdepapper emitterade av hemmahörande i euroområdet	15 698	17 397	5 716	5 249	21 415	22 646
Aktier och andelar emitterade av hemmahörande i euroområdet	5 352	6 250	0	0	5 352	6 250
Tillgångar utanför euroområdet	84 428	114 589	5 743	4 730	90 172	119 319
Anläggningstillgångar	746	718	0	0	746	718
Övriga tillgångar	84 890	116 038	15	30	84 905	116 068
Summa tillgångar	387 629	470 117	11 768	10 301	399 397	480 417
Skulder						
Inlåning från hemmahörande i euroområdet	136 329	143 883	0	0	136 329	143 883
Emitterade räntebärande värdepapper som innehas av hemmahörande i euroområdet	51 246	57 628	0	0	51 246	57 628
Andelar i penningmarknadsfonder som innehas av hemmahörande euroområdet	0	0	9 222	8 039	9 222	8 039
Eget kapital	24 043	24 973	0	0	24 043	24 973
Skulder utanför euroområdet	86 959	114 756	2 500	2 184	89 460	116 940
Övriga skulder	89 051	128 877	45	78	89 096	128 955
Summa skulder	387 629	470 117	11 768	10 301	399 397	480 417

Källa: Finlands Bank.

³ Derivatinstrumenten ingår i övriga tillgångar och övriga skulder.

2 Utlåning till allmänheten och värdepapperstillgångar

Den årliga ökningstakten av utlåningen till allmänheten blev snabbare under hela 2010 vilket till största delen berodde på utvecklingen av utlåningen till icke-finansiella företag⁴. Tillväxten var dock betydligt långsammare jämfört med åren före finanskrisen.

Den årliga ökningstakten av de finländska monetära finansinstitutens utlåning till allmänheten återhämtade sig 2010 efter att ha bromsats upp avsevärt året innan. Den främsta orsaken till den snabbare tillväxten var att utlåningen till icke-finansiella företag hade börjat växa efter 2009 då den hade minskat (se avsnitten 2.2 och 2.3). Trots att utlåningen till allmänheten växte betydligt snabbare mot slutet av året, var den genomsnittliga ökningstakten långsammare än 2009: utlåningen i euro ökade 2010 i euroområdet med i genomsnitt 4,5 procent och uppgick vid årets slut till 170,4 miljarder euro. Året innan ökade utlåningen med i genomsnitt 5,7 procent och uppgick till 160,3 miljarder euro vid slutet av året. Under 2005–2008, före finanskrisen, ökade utlåningen till allmänheten med i genomsnitt 12 procent om året (diagram 4).

Utlåningen till allmänheten omfattar utlåning till hushåll⁵, icke-finansiella företag⁶ och offentlig sektor⁷

⁴ Inkl. bostadsbolag.

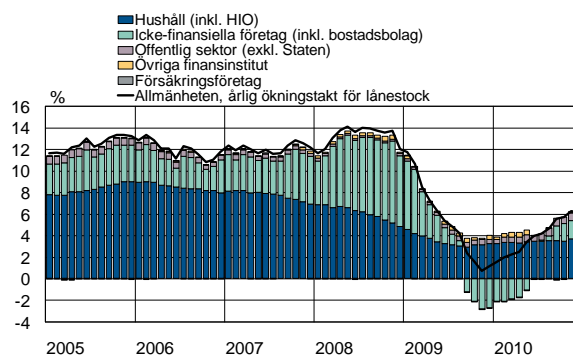
⁵ Inbegriper hushållens ideella organisationer (HIO). Deras andel av utlåningen till hushållen är mycket liten, cirka 2 procent.

⁶ Bostadsbolagens andel av företagsutlåningen är cirka 20 procent.

⁷ Staten, kommuner, samkommuner och socialförsäkringsfonder (arbetspensionsanstalter och övriga socialskyddsfonder).

samt lån till försäkringsföretag och andra finansinstitut än monetära finansinstitut. Utlåningen till hushåll och icke-finansiella företag utgör omkring 95 procent av den totala utlåningen till allmänheten.

Diagram 4. Årlig ökningstakt för utlåningen till allmänheten efter sektor i Finland

Källa: Finlands Bank.

Vid slutet av december 2010 utgjorde de finländska MFI:s utlåning till allmänheten totalt 178,9 miljarder euro när lån i utländsk valuta räknas med. Andelen utlåning i Finland var 96 procent. Andelen utlåning till övriga euroländer var 1 procent och till länder utanför euroområdet 3 procent. När det gäller utlåningen till utlandet har utlåningen varit störst till de övriga nordiska länderna och de övriga euroländerna, främst till icke-finansiella företag och sektorn övriga finansinstitut. Det bör dock observeras att utlåning till finländska företags enheter i utlandet visas som utlåning till utlandet i statistiken. Vid slutet av december beviljades 97 procent av utlåningen till allmänheten i euro.

De senaste åren har utlåningen till allmänheten i Finland ökat snabbare än genomsnittet i euroområdet.

Utlåningen till allmänheten⁸ i euroområdet ökade med i genomsnitt 0,7 procent 2010. Vid slutet av december uppgick utlåningen till allmänheten i euroområdet till 11 034 miljarder euro, varav utlåningen i Finland utgjorde 1,5 procent.

Den långsamma ökningen i utlåningen till allmänheten i euroområdet har under de senaste åren påverkats av att lån har värdepapperiserats och avvecklats i MFI:s balansräkningar. Denna inverkan har dock minskat avsevärt: till följd av värdepapperiseringen och avvecklingen av lån 2010 sjönk den genomsnittliga ökningstakten av utlåningen till allmänheten i euroområdet med inte mer än 0,1 procentenheter.

2.1 Utlåning till hushåll

Utlåningen till hushåll uppvisade en jämn tillväxt 2010. I Finland var tillväxten snabbare än genomsnittet i euroområdet. Genomsnittsräntan för nya bostadslåneavtal steg något. Samtidigt ökade de fasta låneräntorna i popularitet.

De finländska MFI:s utlåning i euro till hushållen uppgick i Finland vid slutet av december 2010 till 104,3 miljarder euro, vilket var 5,9 miljarder mer än motsvarande utlåning året innan. Under hela 2010 ökade utlåningen i relativt jämn takt: den årliga ökningstakten var i genomsnitt 5,7 procent. Tillväxten var dock betydligt långsammare jämfört med åren före den globala finanskrisen.

I Finland har utlåningen till hushåll redan i flera år ökat snabbare än genomsnittet i euroområdet. I slutet av 2009 ledde osäkerheten till följd av finanskrisen till att den genomsnittliga ökningstakten av utlåningen i

⁸ Exkl. den offentliga sektorn.

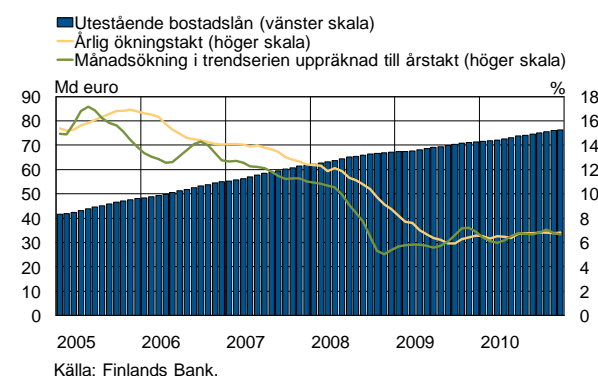
euroområdet var till och med negativ under vissa månader, men hushållens efterfrågan på lån började ta igen sig igen 2010. Utlåningen till hushåll i euroområdet ökade med i genomsnitt 2,6 procent 2010. Konsumenternas förtroende för den ekonomiska utvecklingen stärktes såväl i Finland som i hela euroområdet.

Utlåningen till hushåll uppdelas i bostadslån, konsumtionskrediter och övriga lån vilka inkluderar bland annat studielån samt lån för fritidsbostad. I Finland utgörs cirka 74 procent av lånen till hushållen av bostadslån. Andelen konsumtionskrediter som beviljats av monetära finansinstitut är cirka 12 procent och återstoden är övriga lån.

2.1.1 Bostadslån

Bostadslånen uppvisade en jämn ökning i Finland 2010. Vid slutet av december uppgick bostadslånen till 76,7 miljarder euro och ökningstakten var 6,8 procent. Vid slutet av december 2010 var månadsökningen i trendserien uppräknad till årstakt 6,7 procent (diagram 5).⁹

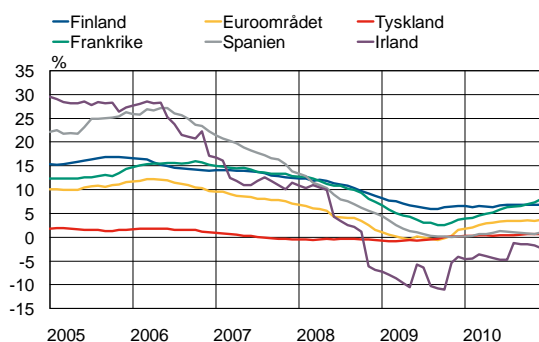
Diagram 5. Utestående bostadslån och årlig ökningstakt

⁹ Den årliga ökningstakten i bostadslån har i regel följt månadsökningen uppräknad till årstakt med en eftersläpning på cirka ett halvt år.

Ökningstakten för bostadslånen var under hela året snabbare än genomsnittet i euroområdet: den genomsnittliga ökningstakten var 6,7 procent i Finland medan ökningen i bostadslånen i hela euroområdet var i genomsnitt 3,1 procent. Såväl i Finland som i euroområdet var tillväxten betydligt långsammare jämfört med åren före finanskrisen. Av de stora länderna i euroområdet uppvisade till exempel Tyskland och Spanien en mycket liten årlig tillväxt av utlåningen. I Spanien – och även på Irland – återspeglas effekterna av fastighetsbubblan fortfarande i efterfrågan på bostadslån. Visserligen bromsades ökningstakten av utlåningen på Irland även på grund av att lån värdepapperiserades och avvecklades i MFI:s balansräkningar. Tillväxten i hela euroområdet tilltog i slutet av året. I december uppgick den årliga ökningstakten för bostadslånen i euroområdet till 3,7 procent jämfört med 1,5 procent året innan (diagram 6).

Diagram 6. Årliga ökningstakter för bostadslån i Finland och några länder i euroområdet

Källor: Europeiska centralbanken och Finlands Bank.

I december 2010 utbetalades till de finländska hushållen nya bostadslån till ett belopp av 1 433 miljoner euro. Nya bostadslåneavtal ingicks till ett värde av 1 430 miljoner euro.¹⁰ Under 2010 uppgick

¹⁰ Nya utbetalningar omfattar nya lån som utbetalats under statistikperioden. Med nya avtal avses utöver nya affärstransaktioner

de utbetalda nya bostadslånen till i genomsnitt 1 543 miljoner euro per månad. År 2009 uppgick beloppet utbetalda nya bostadslån till i genomsnitt 1 346 miljoner euro per månad. Enligt Statistikcentralens volymindex för nybyggnad var också mängden bostadsbyggande mindre 2009. Nybyggnaden låg 2010 åter på samma nivå som 2006 och 2007.

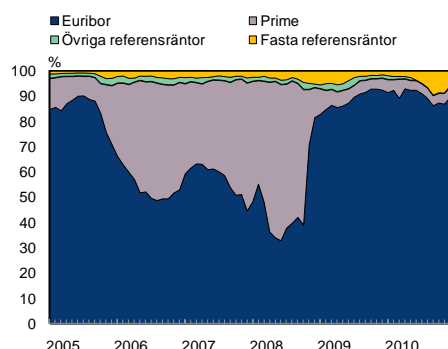
Den vanligaste återbetalningstiden för nya bostadslåneavtal 2010 var 20 år. Enligt Finansbranschens Centralförbund var de vanligaste återbetalningstiderna för nya bostadslåneavtal 20 eller 25 år i maj 2009 och över 25 år i maj 2008.¹¹

I Finland är bostadslåneräntan i allmänhet bunden till Euribor och den populäraste är 12 månaders Euribor. För omkring 90 procent av alla nya bostadslåneavtal 2010 var räntan bunden till Euribor. För 4 procent av de nya avtalen var räntan bunden till bankens egna referensräntor. Den förväntade uppgången i de korta referensräntorna har bidragit till att de fasta räntorna har blivit populärare: i december hade 5,7 procent av alla nya bostadslåneavtal fast ränta medan andelen fasta räntor året innan var 1,4 procent (diagram 7).

också omförhandlade avtal gällande existerande lån – oberoende av om lånet lyfts under rapportperioden.

¹¹ Finansbranschens Centralförbund: Sparande, användning av kredit och betalningssätt, maj 2010.

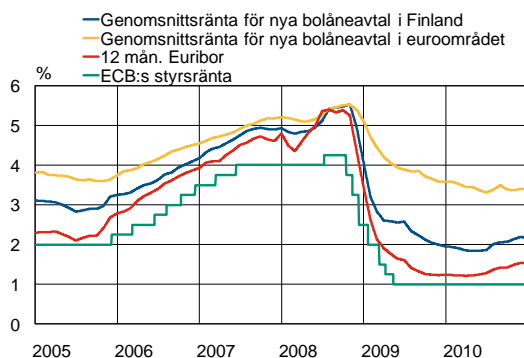
Diagram 7. Fördelning av nya bolåneavtal efter ränta

Källa: Finlands Bank.

På grund av Euribors stora popularitet och låga nivå är bostadslåneräntorna i Finland i genomsnitt lägre än i det övriga euroområdet. I december 2010 var genomsnittsräntan på nya bostadslåneavtal i Finland 2,16 procent medan den i euroområdet var 3,40 procent (diagram 8). I Finland steg de genomsnittliga låneräntorna något under årets senare hälft till följd av uppgången i marknadsräntorna.

Diagram 8. Räntor för nya bolåneavtal i Finland och euroområdet

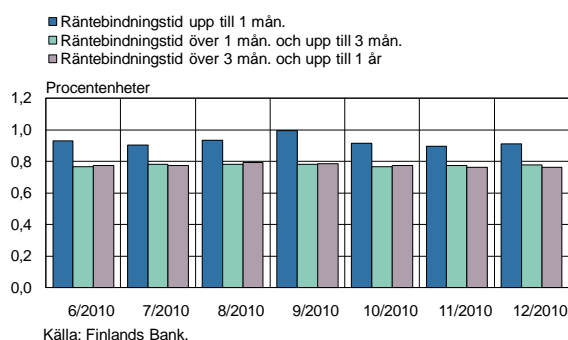
Källor: Europeiska centralbanken, Finlands Bank och Reuters.

De genomsnittliga räntemarginalerna för Euriborbundna bostadslån sjönk under 2010.¹² Bostadslånemarginalen som beräknats på de genomsnittliga räntorna är högst för lån vilkas ränta är bunden till en månads Euribor: i december uppgick

¹² Bankerna rapporterar inte marginalerna till Finlands Bank; det är fråga om en beräknad marginal.

marginalen för dessa lån till i genomsnitt 0,91 procentenheter. För lån med en referensräntebindningstid om tre månader uppgick den genomsnittliga marginalen i december till 0,78 procentenheter. För lån vars referensräntor är bundna till sex eller tolv månaders Euribor, uppgick marginalen i december till i genomsnitt 0,76 procentenheter. (Diagram 9).

Diagram 9. Genomsnittliga marginaler för Euriborbundna nya utbetalda bostadslån

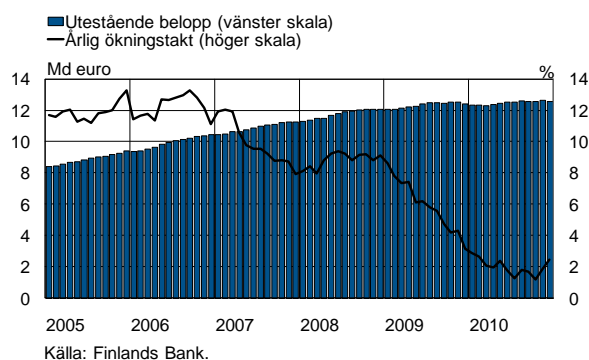
Källa: Finlands Bank.

2.1.2 Hushållens konsumtionskrediter och övriga lån

De finländska MFI:s utlåning av konsumtionskrediter i euro till hushållen uppgick i Finland vid slutet av december 2010 till 12,6 miljarder euro, vilket är 2,4 procent mer än i december året innan.¹³ Ökningstakten av utlåningen fortsatte att avta något jämfört med året innan (diagram 10). Konsumtionskrediternas andel av utlåningen till hushållen förblev dock stabil under 2010, och vid slutet av december var den 12 procent. Genomsnittsräntan på hushållens konsumtionskrediter uppgick vid slutet av 2010 till 4,77 procent.

¹³ Hushållen har konsumtionskrediter också från andra finansinstitut som inte är monetära finansinstitut. Enligt Statistikcentralens Kreditbeståndstatistik uppgick hushållens konsumtionskrediter från övriga finansinstitut till 1,1 miljarder euro vid slutet av september 2010.

Diagram 10. Utestående belopp och årlig ökningstakt för hushållens konsumtionskrediter

Av hushållens konsumtionskrediter utgjordes 56 procent av lån utan säkerhet. Genomsnittsräntan på lån utan säkerhet var 6,01 procent i december 2010. Nästan alla lån med säkerhet är lån med säkerhet i fastighet eller bostad där säkerheten täcker hela lånet. Räntan på lån med säkerhet var i december 2010 i genomsnitt 3,20 procent.

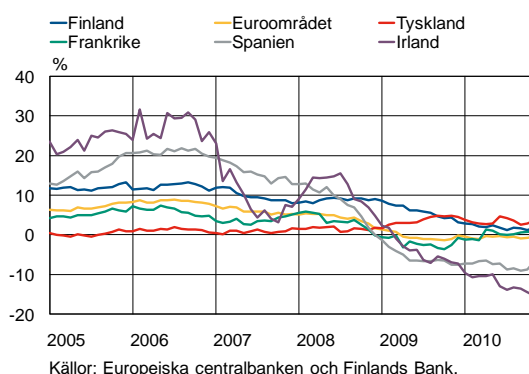
I Finland ingår 33 procent av alla MFI-konsumtionskrediter till hushållen i delposten ”konto- och kortkrediter”. Dessa krediter kan vid behov utnyttjas upp till en på förhand avtalad kreditgräns. Omkring 14 procent av konto- och kortkrediterna är till kreditkort anslutna räntefria betaltidskrediter. Andelen äkta, i allmänhet räntebärande kreditkortskrediter är ungefär 56 procent.¹⁴ I december 2010 uppgick den genomsnittliga räntan på äkta kreditkortskrediter till 9,61 procent. De övriga konto- och kortkrediterna är kontokrediter i vilka man kan lyfta medel från kontot upp till en överenskommen kreditgräns. Den genomsnittliga räntan på kontokrediter var 5,46 procent i december. Genomsnittsräntan på andra konsumtionskrediter än

¹⁴ Äkta kreditkortskredit definieras som lån som beviljas efter utgången av föregående faktureringsperiod eller -perioder, dvs. det debetbelopp på kreditkortskontot som inte betalats.

konto- och kortkrediter var 3,67 procent vid slutet av 2010.

Den årliga ökningstakten för konsumtionskrediterna har avtagit i Finland, men är trots detta positiv i motsats till genomsnittet i euroområdet: i euroområdet förblev ökningstakten för konsumtionskrediterna negativ varje månad 2010. Den genomsnittliga ökningstakten var -0,6 procent. I de stora länderna i euroområdet har den årliga tillväxten av konsumtionskrediterna till hushållen varit långsam eller till och med negativ speciellt i Spanien och Frankrike (diagram 11).

Diagram 11. Årlig ökningstakt för konsumtionskrediter i Finland och några länder i euroområdet

Det utestående beloppet av övriga lån från monetära finansinstitut till hushåll uppgick till 15,0 miljarder euro vid slutet av december 2010. Utlåningen ökade med 6,1 procent från året innan. Av övriga lån uppgick lånen för fritidsbostäder till 2,6 miljarder euro och studielånen till 1,4 miljarder euro. Till övriga lån till hushåll räknas också lån beviljade till näringsidkare av vilka 77 procent har beviljats till näringsidkare inom jordbruket. Det utestående beloppet av lån till näringsidkare uppgick till 4,9 miljarder euro vid slutet av 2010 och den avtalade årsräntan var i genomsnitt 2,91 procent. Den genomsnittliga räntan på övriga lån till löntagarhusåll var 2,39 procent i december 2010.

2.2 Utlåning till icke-finansiella företag

Utlåningen till icke-finansiella företag¹⁵ ökade i början av året men minskade igen under den senare hälften av året. I slutet av året började räntorna på nya avtal om utlåning till icke-finansiella företag i kölvattnet på marknadsräntorna stiga från en rekordlåg nivå på mindre än två procent, men de höll sig dock under genomsnittet i euroområdet. De flesta nya låneavtal ingicks av industriföretag.

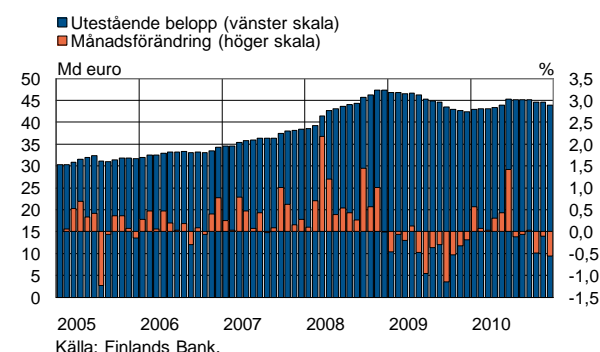
Den finländska MFI-sektorns utlåning till icke-finansiella företag ökade kraftigt under det första halvåret 2010, men började minska under det andra halvåret. Vid slutet av året uppgick den till 44,0 miljarder euro, vilket var nästan 1,6 miljarder euro mer än året innan. Enligt en enkät¹⁶ som Finansbranschens Centralförbund (FC) riktade till bankerna minskade också förväntningarna på en ökning i företagets vilja att ta lån under det sista kvartalet. Enligt FC:s uppskattning var orsaken till detta att skuldskrisen i euroområdet hade ökat osäkerheten på finansmarknaden.

¹⁵ I detta avsnitt behandlas företagsutlåningen utan bostadsbolag.

Utlåningen till bostadsbolag behandlas i avsnitt 2.3.

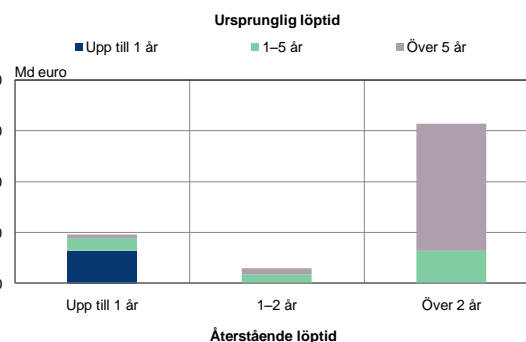
¹⁶ Bankbarometern som utförs som en enkät grundar sig på 350 bankdirektörers uppfattning om utvecklingen av utlåningen till och inlåningen från hushåll och företag.

Diagram 12. Utlåning till icke-finansiella företag¹⁷ och månadsförändring i Finland

Företagsutlåningen minskade i alla löptidskategorier¹⁸ under det andra halvåret. Tack vare den förnyade insamlingen av information är det möjligt att uppskatta hur utlåningen till icke-finansiella företag förfaller under de närmaste åren genom att utnyttja informationen om lånens återstående löptid (diagram 13). Av exempelvis lånen med en ursprunglig löptid på över fem år – som utgör merparten av företagsutlåningen – förfaller vid årets slut endast en liten del (3 procent) till betalning under de två följande åren. Av lånen som har en ursprunglig löptid på 1–5 år har 60 procent en återstående löptid på över 2 år.

Diagram 13. Företagslån som förfaller till betalning efter ursprunglig löptid vid utgången av 2010

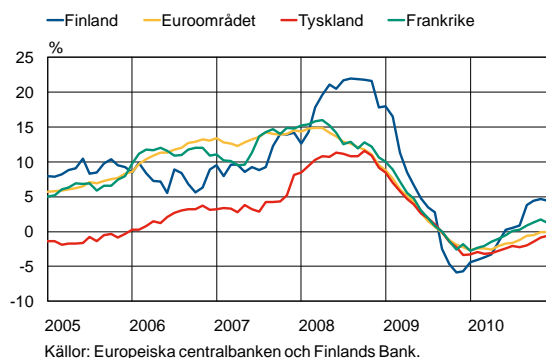
¹⁷ Utlåning till icke-finansiella företag (exkl. bostadsbolag).

¹⁸ Företagsutlåningen uppdelas efter löptid enligt följande: upp till ett år 12 %, över ett år och upp till fem år 19 % och över fem år 69 %.

Betraktat efter bransch har största delen av företagsutlåningen i euro (12,6 miljarder euro) beviljats till företag inom fastighetsbranschen. Utlåningen till industriföretag var näststörst (8,0 miljarder euro) och parti- och detaljhandelns andel var tredje störst (5,6 miljarder euro). Utlåningen till industriföretag minskade mest av branscherna i juni-december (1,3 miljarder euro).

Vid slutet av 2010 var den årliga ökningstakten för företagsutlåningen i Finland snabbare än genomsnittet i euroområdet (diagram 14). Vid internationella jämförelser av företagsutlåningen inkluderas i företagssektorn i Finland också bostadsbolag som uppvisat en exceptionellt snabb ökningstakt i utlåningen under 2009–2010.

Diagram 14. Årliga ökningstakter för utlåning till icke-finansiella företag

Gällande nya låneavtal och låneräntor har en specificering av företag och bostadsbolag varit möjlig först från och med juni 2010. Nya avtal uppdelas i engångskrediter, vilka företagen ingick i juni-december i genomsnitt till ett belopp av 4,3 miljarder euro i månaden, samt i konto- och kortkrediter¹⁹. Omkring 40 procent av de nya låneavtalen är konto- och kortkrediter som även täcker revolverande lån från

¹⁹ Konto- och kortkrediterna är så kallade kontinuerliga krediter, och som nya avtal av dessa rapporteras de utestående beloppen i slutet av månaden.

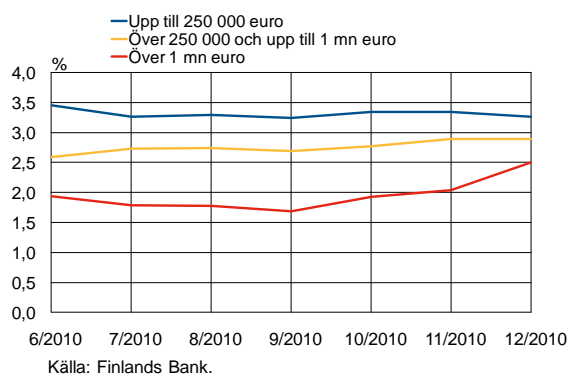
och med juni 2010. I engångskrediter ingår också låneavtal av limittyp som dock inte till alla delar uppfyller definitionen av revolverande kredit. Engångskrediter av limittyp kan ha en löptid på endast några dagar.

Industriföretagen står för största delen av de nya företagslåneavtalen. Deras avtal har vanligen en kort löptid varvid de har en kortvarigare inverkan på utlåningen än till exempel låneavtalen för företag inom fastighetsbranschen, som i allmänhet har en löptid på över 5 år. Industriföretagen använder flitigt både engångskrediter och revolverande krediter eftersom deras andel är omkring 50 procent av de nya engångskreditavtalen och ungefär en tredjedel av de nya avtalen om revolverande krediter.

Företagslåneräntorna började under det sista kvartalet 2010 stiga från den rekordlåga nivån på omkring 2 procent. Den största orsaken till detta var stigande Euribor eftersom merparten av de nya företagslåneavtalen binds till Euribor (i juni-december i genomsnitt 52 procent). Den populäraste räntebindningstiden i nya Euriborbundna företagslåneavtal var högst 1 månad.

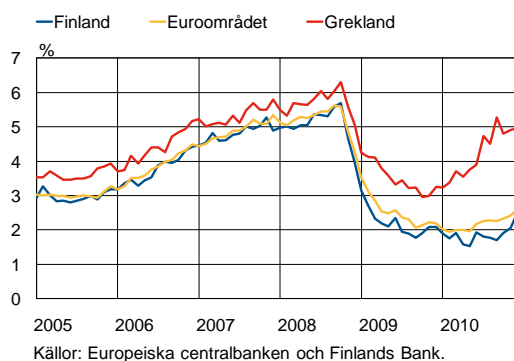
I och med den nya informationsinsamlingen är det möjligt att uppdelna företagens nya engångskreditavtal i allt mer noggranna storlekskategorier: upp till 250 000 euro, 250 000 – 1 miljon euro och över 1 miljon euro. För lån över 1 miljon euro är genomsnittsräntorna betydligt lägre än för mindre lån (diagram 15). I praktiken är det endast medelstora och stora företag som ingår låneavtal på över 1 miljon euro. Enligt statistiken av Företagarna i Finland är 93,4 procent av företagen i Finland mikroföretag som sysselsätter under 10 personer och vilkas låneräntor sannolikt är betydligt högre än genomsnittsräntan på nya företagslån.

Diagram 15. Ränta för nya företagslåneavtal i Finland efter lånebelopp

I Finland låg räntorna på nya företagslån 2010 i likhet med året innan under genomsnittet i euroområdet. I euroområdet varierade utvecklingen av räntan på nya företagslåneavtal betydligt mellan länderna. Till exempel i Grekland var genomsnittsräntan²⁰ på nya företagslåneavtal för över 1 miljon euro 4,95 procent vid utgången av 2010 medan genomsnittsräntan i euroområdet var 2,59 procent och i Finland 2,48 procent i denna lånekategori. Skillnaden mellan genomsnittsräntan i Grekland och genomsnittet i euroområdet blev avsevärt större under 2010 till följd av misstankar gällande landets förmåga att sköta sina skuldförbindelser (diagram 16).

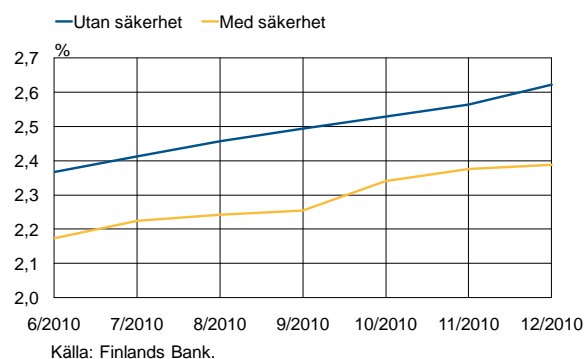
Diagram 16. Räntor på nya företagslåneavtal som överstiger en miljon euro, med en räntebindning upp till 1 år

²⁰ Räntans bindningstid upp till 1 år.

I och med den nya informationsinsamlingen är det möjligt att uppdelna företagslånen också efter säkerhetstyp. Ränteskillnaden på utlåningen till företag med säkerhet och utan säkerhet var i genomsnitt 20 räntepoäng i juni-december (diagram 17)

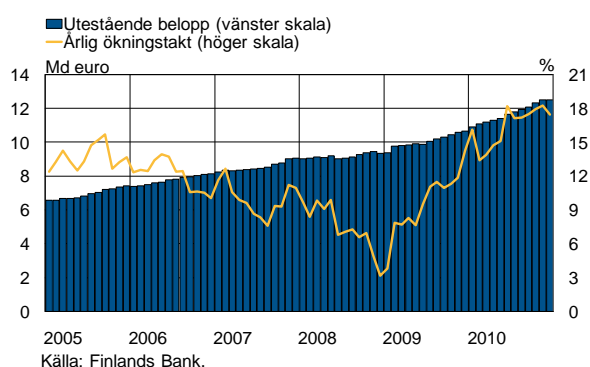
Diagram 17. Ränta på företagslån med säkerhet och utan säkerhet

2.3 Utlåning till bostadsbolag

Vid slutet av 2010 uppgick lånen till bostadsbolag till 12,5 miljarder euro. I likhet med tidigare år ökade utlåningen till bostadsbolag raskt också 2010: vid årets slut var ökningstakten 17,4 procent. Vid årets slut hade nästan hela utlåningen till bostadsbolag en ursprunglig löptid på över 5 år och den återstående löptiden var över 2 år. I december 2010 låg genomsnittsräntan på utlåningen till bostadsbolag på 2,31 procent.

Diagram 18. Utlåning till bostadsbolag och årlig ökningstakt

Ökningen i utlåningen till bostadsbolag förklaras av ökningen i det statsunderstödda bostadsbyggandet 2009–2010. År 2010 inleddes till exempel byggandet av över 12 000 nya statsunderstödda ARA-bostäder och 2009 uppgick antalet till över 14 000. Så sent som 2008 uppgick produktionen av nya ARA-bostäder inte till mer än 4 000 bostäder. Miljöministeriet uppskattade i januari 2010 att utsikterna inom byggnadsbranschen är svaga och förutsätter ett omfattande statsunderstöd för bostadsproduktion.

Bostadsbolag ingick nya låneavtal för i genomsnitt 0,5 miljarder euro i månaden under juni-december. Genomsnittsräntan på nya avtal steg mot slutet av året och uppgick i december till 2,42 procent. Uppgången var en följd av att Euribor steg eftersom omkring 90 procent av alla nya låneavtal var Euriborbundna under juni-december. Bostadsbolagen utnyttjar relativt mycket konto- och kortkrediter: till exempel i december uppgick dessa kreditformers andel av de nya låneavtalen till 44 procent.

2.4 Utlåning till övriga sektorer

MFI-utlåningen till den offentliga sektorn i Finland ökade under 2010: Utlåningen vid årets slut uppgick till 8,0 miljarder euro, vilket var 26 procent mer än året innan. Utlåningen till den offentliga sektorn utgjorde 4 procent av utlåningen till allmänheten. Utlåningen till den offentliga sektorn består nästan i sin helhet av utlåning till kommunsektorn i Finland.

De övriga finansinstitutens och försäkringsföretags andel av utlåningen till allmänheten var 1 procent. Till övriga finansinstitut hör bland annat aktörer som förmedlar finansiering, holdingbolag inom finansbranschen, pantlånekontor och företag som beviljar mikrolån.

2.5 Kreditinstitutens värdepapperstillgångar

De finländska kreditinstitutens²¹ värdepapperstillgångar består till största delen av kort- och långfristiga räntebärande värdepapper som emitterats av andra kreditinstitut. De inhemska emittenternas andel av värdepappersportföljen var ungefär en fjärdedel.

Kreditinstituten hade värdepapperstillgångar till ett värde av 55,1 miljarder euro i sina balansräkningar vid slutet av 2010. Största delen av tillgångarna var kort- och långfristiga skuldförbindelser. Kreditinstituten säkerställer sin likviditet genom förhandsmedelanskaffning. De anskaffade medlen investeras i högklassiga räntebärande värdepapper som i första hand emitterats av andra kreditinstitut och som bildar en så kallad likviditetsreserv för bankerna. Genom förhandsmedelanskaffning är det möjligt för ett kreditinstitut att säkerställa fortgående utlåning också under förhållanden där det blir svårare att få marknadsfinansiering.

Vidare har kreditinstituten möjlighet att ordna finansiering från centralbanken mot säkerheter. Finansieringen kan vara intradagskredit i syfte att säkerställa smidig betalningsrörelse eller långfristigare kredit som hänför sig till penningpolitikoperationer. Centralbanksfinansieringen har alltid säkerhet. För säkerheterna gäller urvalskriterier som är harmoniserade i alla länder i euroområdet²².

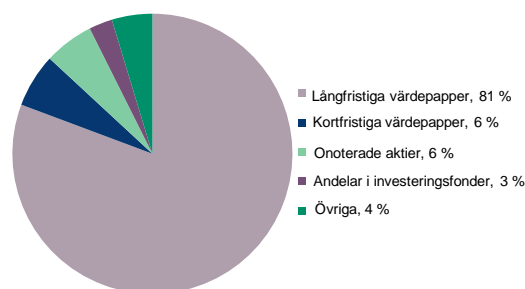
Kort- och långfristiga räntebärande värdepapper utgör totalt 87 procent av kreditinstitutens samtliga

²¹ Monetära finansinstitut exkl. Finlands Bank och penningmarknadsfonderna.

²² ECB publicerar en lista över belåningsbara värdepapper på sin webbplats.

värdepapperstillgångar. De återstående värdepapperstillgångarna består av onoterade aktier, fondandelar, övriga ägarandelar och noterade aktier (diagram 19).

Diagram 19. I Finland verksamma kreditinstitutets värdepapperstillgångar efter kategori vid utgången av 2010

Källa: Finlands Bank.

De inhemska emittenternas andel av värdepapperen var 12,6 miljarder euro, dvs. 23 procent.

Värdepapperstillgångar fanns i sammanlagt 36 länder. De finländska monetära finansinstitutens värdepapperstillgångar i de så kallade GIIPS-länderna²³ uppgick vid slutet av året till 2,6 miljarder euro. De monetära finansinstitutet i Finland har inte särskilt mycket statslånetillgångar i GIIPS-länderna, beloppet uppgick vid slutet av året till 0,1 miljarder euro.

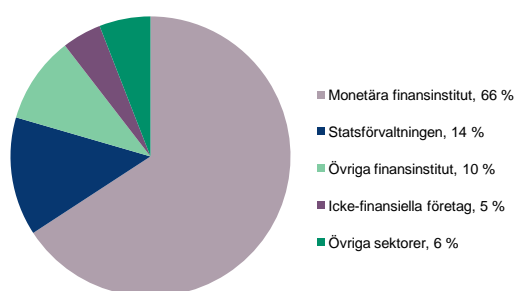
Av de olika instrumenten var andelen utländska emittenter stor (cirka 86 procent) bland räntebärande värdepapper. Också bland fondandelar var de utländska emittenternas andel betydande (cirka 70 procent). Inhemska emittenter har i sin tur för en stor andel av aktierna och de övriga ägarandelarna.

Då alla värdepappersinnehav beaktas var den största emittentsektorn monetära finansinstitut vilkas andel uppgick till 66 procent. Näst efter MFI-sektorn var andelen värdepapper emitterade av stater störst, 14 procent. Dessa består i sin helhet av kort- och

²³ Grekland, Irland, Italien, Portugal och Spanien.

långfristiga räntebärande värdepapper, eftersom staten per definition inte kan emittera aktier eller andelar. Det största beloppet statslånetillgångar var i Finland (2,2 miljarder euro), Tyskland (1,8 miljarder euro) och Sverige (1,6 miljarder euro). Statslånetillgångar fanns i sammanlagt 18 länder varav en låg utanför Europa.

Diagram 20. I Finland verksamma kreditinstituts värdepapperstillgångar fördelade på emittentsektor vid utgången av 2010

Källa: Finlands Bank.

Övriga finansinstitut med en andel om 10 procent av kreditinstitutens värdepapperstillgångar var den tredje största sektorn. Dessa inkluderar bland annat kreditinstitutens innehav i investeringsfonder²⁴. Den fjärde största sektorn var företagen med en andel om 5 procent av samtliga tillgångar. Av värdepapperen emitterade av företag var 48 procent räntebärande värdepapper och 37 procent noterade aktier. Övriga sektorer utgör sammanlagt 6 procent av värdepapperstillgångarna.

²⁴ Exkl. penningmarknadsfonder som hör till MFI-sektorn.

3 Inlåning och övrig upplåning

Ökningstakten för inlåningen från allmänheten ökade mot slutet av året. Räntorna på inlåning med överenskommen löptid steg till följd av den hårdare bankkonkurrensen. Största delen av inlåningen från hushållen finns på transaktionskonton med mycket låg ränta. Antalet emissioner av obligationslån ökade mot slutet av året. Tack vare ändringen av lagen om hypoteksbanker kunde inlåningsbankerna emittera säkerställda obligationer. Tillväxten av strukturerade instrument fortsatte.

Vid slutet av 2010 hade de finländska kreditinstituten sammanlagt 470 miljarder euro i skulder. Skulden fördelades enligt följande: inlåning från allmänheten 25 procent, koncernskulder 22 procent, emitterade räntebärande värdepapper 15 procent, penningmarknadsskulder²⁵ 6 procent och övriga skulder²⁶ 32 procent. Enskilda kreditinstitut som har verksamhet i Finland har mycket olika finansiella strukturer beroende på arten av kreditinstitutets verksamhet och koncernstrukturen. Den viktigaste upplåningsformen är inlåning från allmänheten. Endast kreditinstitut som har tillstånd för inlåningsbanker får ta emot inlåning från allmänheten. Detta innebär att andra kreditinstitut än inlåningsbanker ordnar finansiering via andra kanaler. Gruppen av kreditinstitut som inte är inlåningsbanker är mycket heterogen, det vill säga att det är omöjligt att beskriva deras finansieringslösningar med en heltäckande

²⁵ Inkl. skulder till centralbanken och repor.

²⁶ Inkl. derivat och eget kapital.

definition. Övriga kreditinstitut omfattar bland annat bostadskreditbanker, kreditkortsbolag och finansbolag som erhållit tillstånd för kreditinstitut.

Merparten av kreditinstituten som har verksamhet i Finland ingår i en större bankkoncern eller –grupp vilket gör det möjligt att ordna koncernens interna finansiering antingen från finländska eller utländska moderbolag och övriga koncernbolag.

Kreditinstitutens finansieringsstruktur är ofta beroende på de övriga koncernbolagen och deras roll som en del av hela koncernen. Eftersom kreditinstitutssektorn i Finland är mätt i balansomslutning till stora delar ägd av utländska aktörer, är det inte möjligt att på ett heltäckande sätt betrakta de i Finland verksamma kreditinstitutens upplåning endast utifrån siffrorna för enheten i Finland.

Filialerna till i Finland verksamma utländska kreditinstitut finansieras ofta i form av koncernintern finansiering från de utländska moderbolagen. De små inhemska inlåningsbankernas upplåning grundar sig i sin tur nästan i sin helhet på inlåning från allmänheten. Små aktörer söker dessutom knappast alls finansiering på finans- eller obligationsmarknaden.

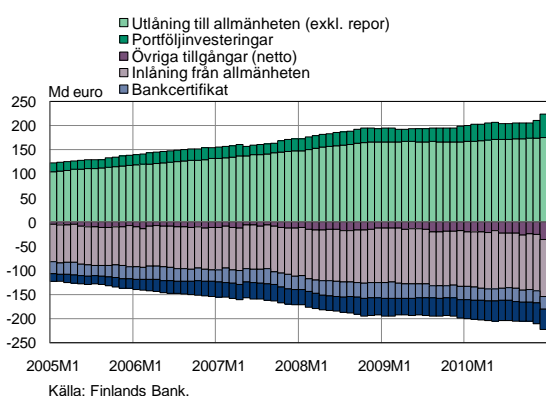
Grovt förenklat finansierar kreditinstituten sin utlåning genom att ta emot insättningar från allmänheten, emittera bankcertifikat eller obligationslån och förvärva finansiering i eget kapital²⁷. Eftersom upplåningen är större än utlåningen²⁸, har överlopsmedlen från upplåningen i

²⁷ De finländska kreditinstitutens eget kapital uppgick till cirka 25 miljarder euro vid slutet av 2010.

²⁸ Inlåningen och obligationslånen utgjorde 107 procent av utlåningen vid slutet av 2010.

praktiken investerats i värdepapper. Övriga skuldposter, som till exempel derivat, penningmarknads- och koncernskulder samt övriga skulder, uppväger ungefär varandra betraktat på hela balansräkningens nivå. Dessa posters motposter på tillgångssidan i balansräkningen är alltså nästan lika stora²⁹. Dessa poster kommer inte att granskas ingående här.

Diagram 21. Kreditinstitutens upplåning och investering av den

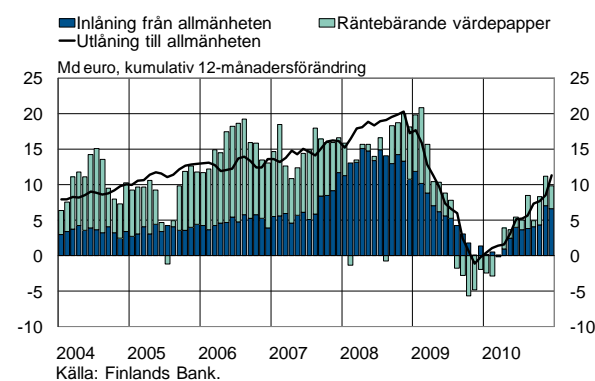
Utöver finansieringsstrukturen har ökningstakten för utlåningen en väsentlig inverkan på bankernas upplåningsbehov. I Finland var årsökningstakten för utlåningen till allmänheten 11–14 procent 2003–2008. Till följd av finansmarknadskrisen avtog ökningstakten för utlåningen till allmänheten häftigt 2008 för att nästan stanna upp i slutet av 2009. I början av 2010 blev ökningstakten för utlåningen till allmänheten igen snabbare och uppnådde 6,7 procent vid årets slut.

Tillväxten av inlåningen från allmänheten var betydligt långsammare än tillväxten av utlåningen före 2008 då inlåningen började öka häftigt. Den ökade inlåningen har således inte fullständigt tillgodosett bankernas finansieringsbehov utan användningen av övriga finansieringsformer har relativt sett vuxit

²⁹ T.ex. vid slutet av 2010 var derivattillgångarna 100,7 miljarder euro och derivatskulder 98,6 miljarder euro.

snabbare än inlåningen. Differensen mellan utlåningen och inlåningen har i regel täckts genom emissioner av räntebärande värdepapper. Efter finansmarknadskrisen har utlåningen till och inlåningen från allmänheten uppvisat mycket likriktad utveckling (diagram 22).

Diagram 22. Årlig förändring av ut- och inlåning mot allmänheten och av räntebärande värdepapper i Finland

Under de goda åren före finanskrisen var tillväxten av inlåningen också i många andra länder i euroområdet betydligt långsammare än tillväxten av utlåningen. Till exempel i Spanien och på Irland ökade utlåningen till företag och hushåll betydligt snabbare än inlåningen från dem och bankerna var nödgade att i allt högre grad ty sig till andra former av finansiering. Däremot är inlåningen i relation till utlåningen historiskt sett varit mycket stor i Grekland och Tyskland och den har täckt över 100 procent av utlåningen till allmänheten. Då man jämför länderna sinsemellan ska man dock komma ihåg att kreditinstitutssektorn är mycket heterogen i olika länder vilket har en direkt inverkan på relationen mellan utlåningen och inlåningen.

Under högkonjunkturen på 2000-talet ökade bankerna i många euroländerna sina utlåningsmöjligheter genom att värdepapperisera³⁰

³⁰ Värdepapperisering avses i detta sammanhang paketering och överföring av lån till ett specialföretag som emitterar obligationslån

bland annat lånen till hushåll och företag. Genom detta kunde bankerna öka sin utlåning och svara på den ökade efterfrågan på lån. Investerarnas förtroende för värdepapperiserade finansiella instrument rasade dock på grund av finanskrisen och marknaden för finansiella instrument har fortfarande inte återhämtat sig.

Säkerställda obligationslån³¹ spelar en allt viktigare roll när värdepapperiseringen via specialföretag har uppstannat. Säkerställda obligationslån har i allmänhet en bra klassificering tack vare säkerhetspoolen som ligger bakom dem. I och med den kommande Basel III-regleringen inkluderas minst AA-klassificerade säkerställda obligationslån i bankernas likviditetsbuffertar. Denna faktor kan också bidra till att öka de säkerställda obligationslånen betydelse som en form av upplåning för kreditinstituten i framtiden.

3.1 Upplåningen har blivit dyrare till följd av krisen

Bankernas upplåning blev svårare och dyrare under finanskrisen. Räntekonkurrensen har ökat kostnaderna för inlåningsfinansiering och investerarnas krav gällande avkastningen på bankernas obligationslån har blivit högre. När finanskrisen tillspetsades hösten 2008 stannade handeln på interbank-marknaden upp nästan helt och hållet. Vidare var man rädd för inbördes smittorisker mellan bankerna och misstankar gällande bankernas kreditvärdighet i vissa länder förekom,

med lånepaket som säkerhet. Den allmänna benämningen på dessa produkter är Asset Backed Securities (ABS).

³¹ Säkerställda obligationer (Covered bonds) skiljer sig från ABS-instrumenten bl.a. på det sättet att investeraren kan ställa krav på emittenten, dvs. banken. Lånen överförs inte heller till ett specialföretag och de räntebärande värdepapperen uppdelas inte i kategorier med olika värden, s.k. tranches. Säkerhetspoolen för covered bonds kan bestå enbart av lån.

vilket bidrog till att priset på kortfristig finansiering i förhållande till finansiering med säkerhet höjdes.

Genomsnittsräntan på inlåning har en stor inverkan på de totala kostnaderna för bankernas upplåning samt räntemarginalen mellan bankernas utlåning och inlåning. Därför är också utvecklingen av räntenivån på utlåningen viktig med tanke på bankernas räntetäckning. Räntorna på utlåningen har sjunkit till en historiskt låg nivå; i juni 2010 sjönk genomsnittsräntan på utlåning till allmänheten till 2,30 procent. Eftersom största delen av utlåningen är bunden till rörlig Euribor har räntorna på utlåningen sjunkit mycket snabbt tillsammans med marknadsräntorna. På inlåningssidan har det däremot funnits mindre utrymme för räntesänkningar då största delen av inlåningen från första början har funnits på transaktionskonton med låg ränta. Bankerna har dragit nytta av dessa insättningar med låg ränta när marknadsräntorna har varit högre än vad de är idag.

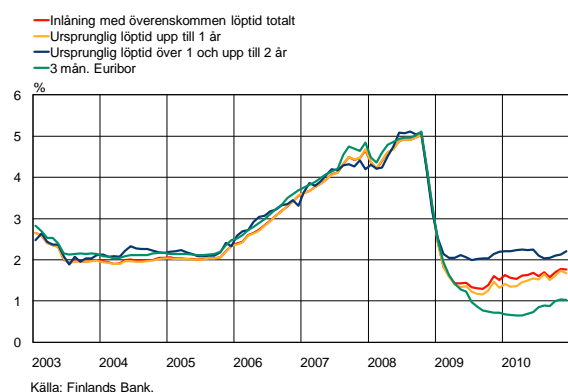
Räntemarginalen mellan utlåningen till och inlåningen från allmänheten återspeglar en nedstigande trend ända från början av 2000-talet. Räntedifferensen var som störst 4,3 procentenheter i januari 2001 medan den var som minst 1,5 procentenheter i juni 2010. Räntemarginalen har efter sommaren uppvisat en försiktig tillväxt och uppgick vid slutet av 2010 till 1,6 procentenheter.

Även nivån på marknadsräntorna inverkar direkt på bankernas inlåningskostnader när differensen mellan den ränta som utbetalas på insättningarna och marknadsräntan minskar i och med att räntorna sjunker. Marknadsräntorna sjönk till en exceptionellt låg nivå till följd av finansmarknadskrisen när Europeiska centralbanken sänkte sin styrränta till 1 procent. Vidare har Eurosystemet lånat till bankerna den mängd likviditet med en fast ränta som motsvarar bankernas efterfrågan. Detta har lett till ett

likviditetsöverskott på bankernas checkkonton. Till följd av detta sjönk de kortaste Euriborräntorna i början av 2010 till en lägre nivå än styrräntan. I slutet av året steg 3 månaders Euribor i närheten av styrräntan vilket redan har förbättrat bankernas inlåningstäckningar i viss mån.

Från och med 2003 fram till början av 2009³² utbetalades på ny inlåning med överenskommen löptid från hushållen en i genomsnitt något lägre ränta än 3 månaders Euribor. Från och med början av 2009 har dock räntorna på ny inlåning med överenskommen löptid divergerat fullständigt från marknadsräntorna (diagram 23). På ny inlåning med överenskommen löptid utbetalas ränta som är nästan 1 procentenhet bättre än 3 månaders Euribor.

Diagram 23. Genomsnittsränta på ny hushållsinlåning med överenskommen löptid och 3 månaders Euribor

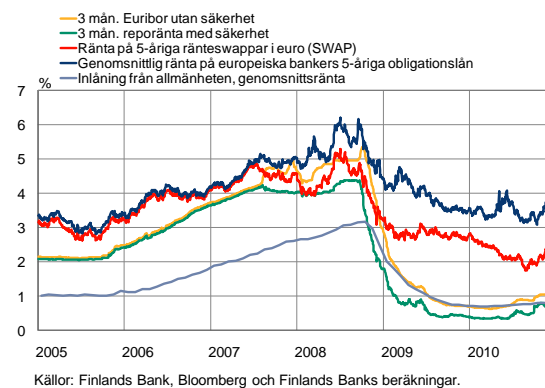
Utvecklingen av inlåningsräntorna beskriver för sin del bankernas inbördes inlåningskonkurrens som återspeglar bankernas förberedelser inför ändringar i regleringen. Nyckeltalet för permanent långfristig finansiering (*net stable funding ratio*) som ingår i Basel III-regleringen uppmuntrar bankerna att ordna med ännu långfristigare finansiering på skuldsidan i balansräkningen. Detta innebär att långvarig inlåning

³² Ny inlåning med överenskommen löptid började statistikföras 2003.

kommer att vara allt viktigare för bankerna. Inlåning från allmänheten är en mycket stabil finansieringsform för bankerna eftersom den historiskt sett har haft en mycket liten variation under konjunkturerna. En förlängning av löptiden kan redan ses i inlåningen. Regleringsreformen förväntas också öka löptiderna för de räntebärande värdepapper som bankerna emitterar.

Finanskrisen inverkade också på tillgången till marknadsfinansiering för de i Finland verksamma kreditinstituten. Även om de finländska kreditinstituten är väl kapitaliserade och har bra kreditklassificeringar, minskade antalet nya emissioner när krisen började. Inlåningsbankernas obligationsutlåning till och med minskade 2007–2009. Under 2010 har emissionerna av obligationslån ökat och utlåningen ökade med cirka 5 miljarder euro under året. Nu är det också möjligt att få förmånligare finansiering än under de senaste åren.

Diagram 24. Priset på finansiering

Största delen av tillväxten av obligationslånen emitterade av finländska kreditinstitut härrör från säkerställda obligationslån 2010. Säkerställda obligationslån med bostadssäkerhet har sålt väl under hela krisen. De finländska kreditinstituten har lyckats emittera säkerställda obligationslån med låga räntor. Kupongräntorna har varit 2–2,5 procent. Sett ur ett europeiskt perspektiv har de varit låga. I Finland har

säkerställda obligationslån traditionellt emitterats av bostadskreditbanker. Lagstiftningen gällande hypoteksbanker förnyades dock i Finland i början av augusti 2010. Den nya lagen om hypoteksbanksverksamhet gör det möjligt också för andra kreditinstitut än hypoteksbanker att emittera säkerställda obligationslån. Den första emissionen i en inlåningsbank skedde i november när Nordea Bank Finland Abp emitterade ett säkerställt obligationslån.

3.2 Inlåning som en del av kreditinstitutens upplåning

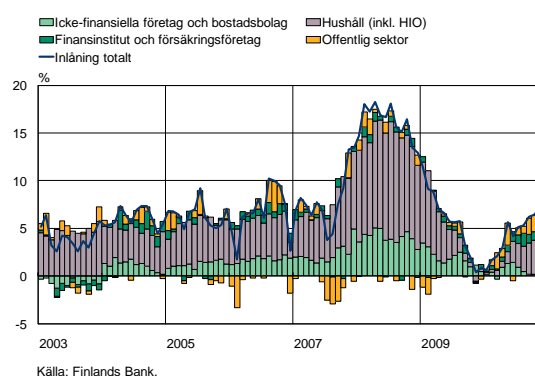
Inlåning från allmänheten är fortsatt den överlägset viktigaste finansieringskällan för i Finland verksamma inlåningsbanker. Inlåningen från allmänheten täcker omkring 80 procent av inlåningsbankernas utlåning till allmänheten. Merparten av inlåningen kommer från hushållen. Inlåningen från allmänheten uppgick vid slutet av december till 117 miljarder euro varav hushållens³³ andel var 67 procent, företagens³⁴ 22 procent, den offentliga sektorns 6 procent och andelen för försäkringsföretagen och de övriga finansinstituten än de monetära finansinstituten 5 procent. Hushållens andel sjönk under året med 4 procentenheter och på motsvarande sätt ökade företagens andel lika mycket. Vid årets slut var mer än 70 procent av inlåningen från företag på korta transaktionskonton medan hushållens motsvarande andel var 54 procent. I inlåningsvolymerna mätt är hushållen betydligt viktigare insättare med överenskommen löptid än företagen.

³³ Inbegriper hushållens ideella organisationer (HIO) vars andel av inlåningen från hushållen var cirka 3 %.

³⁴ Inbegriper bostadsbolag vars andel av företagsinlåningen är cirka 1 %.

Inlåning från allmänheten är en mycket stabil och relativt förmånlig finansieringskälla för bankerna. Inlåning är på grund av räntorna som betalas på den nästan utan undantag billigare finansiering än finansiering från obligationslånemarknaden. Genomsnittsräntan på inlåning från allmänheten var i december 0,78 procent. Den låga räntan beror på att en avsevärt stor del av inlåningen från allmänheten finns på transaktionskonton med låg ränta. Även om denna inlåning historiskt sett har visat sig vara en relativt stabil finansieringsform för bankerna är den trots allt fullständigt likvid, med andra ord kan de lyftas utan begränsningar.

Diagram 25. Årlig ökning för inlåning från allmänheten efter sektor

Bankernas särdrag i finansieringsförmedlingen är finansiering av långfristig utlåning med kortfristig upplåning. Sålunda har tillgångs- och skuldsidorna i bankernas balansräkningar en mycket olika löptidsstruktur vilket kan orsaka bankerna likviditetsproblem särskilt under kristider. Finansmarknadskrisen underströk ytterligare hur viktig inlåningen är för bankerna. Inlåningen har även under kriser visat sig vara en stabil och trygg finansieringsform. En bidragande orsak är insättningsgarantifonden som säkrar insättarnas medel upp till en bestämd gräns. Denna gräns höjdes vid årsskiftet till 100 000 euro.

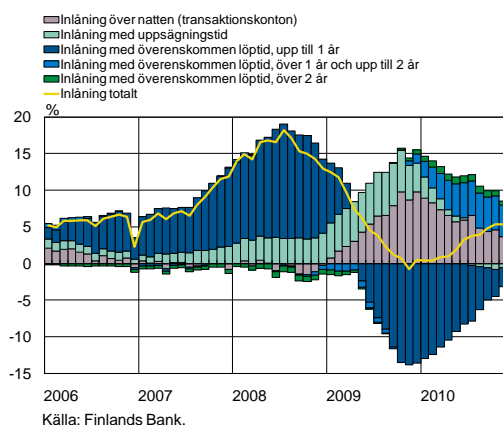
Under finansmarknadskrisen strömmade det i själva verket mer insättningar till bankerna. Hushållen flyttade av sina tillgångar från investeringsobjekt förknippade med högre risk, till exempel aktier och investeringsfonder, till banksättningar som ansågs vara tryggare. Ur de i Finland registrerade investeringsfonderna inlöstes ett rekordbelopp tillgångar, i nettobelopp beräknat över 11 miljarder euro. Mest tillgångar, nästan 6 miljarder euro, löstes in från penningmarknadsfonderna och tillgångarna flyttades till en del över på inlåningskonton. Dessutom steg marknadsräntorna kraftigt under 2008 och inlåningsränteanbudet var exceptionellt goda vilket bidrog till att insättningar blev ännu mer lockande investeringsobjekt än tidigare.

Under 2009 lugnade den akuta finansmarknadskrisen ner sig och pengar började åter strömma in i investeringsfonderna och övriga investeringsinstrument. Nettoteckningarna i de i Finland registrerade investeringsfonderna uppgick till över 4 miljarder euro 2009. Inlåningen fortsatte att växa, men ökningstakten avtog avsevärt mot slutet av 2009. Inlåningsräntorna sjönk häftigt i samband med att marknadsräntorna sjönk och därför blev särskilt inlåning med överenskommen löptid mindre lockande som investeringsobjekt. En störtcykel i populariteten skedde särskilt i fråga om hushållens inlåning med överenskommen löptid. År 2009 drogs nästan 10 miljarder euro eller 35 procent av den totala inlåningen med överenskommen löptid bort från ställningen av inlåning med överenskommen löptid. Medlen flyttades över i första hand på likvida transaktionskonton³⁵ vilkas inlåning ökade med 20 procent, dvs. nästan 7 miljarder euro, under samma period. Den låga räntenivån minskade på de alternativa kostnaderna för transaktionskonton, dvs. differensen

³⁵ Inlåning över natten.

mellan avkastningen på en inlåning med överenskommen löptid och avkastningen för ett transaktionskonto.

Diagram 26. Årlig ökning för inlåningskategorier från hushållen

I början av 2010 började inlåningen från allmänheten åter växa och årsökningstakten ökade till 7,5 procent i slutet av december. Även inlåning med överenskommen löptid har på nytt börjat öka i popularitet när konkurrensen har lett till att räntorna på insättningar har stigit.

3.2.1 Långfristig inlåning från hushållen ökar

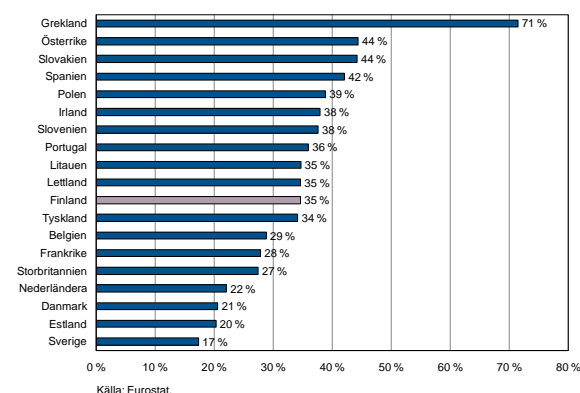
Sedan början av fjolåret har man särskilt på nya inlåning med överenskommen löptid utbetalat betydligt högre räntor i förhållande till korta insättningar och marknadsräntorna. Ökningstakten för lång inlåning med överenskommen löptid på 1–2 år ökade avsevärt under 2010. Inlåningen nästan fördubblades, dvs. ökade till 6,7 miljarder euro eller 9 procent av den sammanlagda inlåningen från hushållen. Till tillväxten bidrog bankernas bra inlåningsräntebjudanden till hushållen: genomsnittsräntan på nya avtal var 2,21 procent vid slutet av december. Genomsnittsräntan på ny inlåning

med överenskommen löptid över 2 år från hushållen var lägre, 1,76 procent vid slutet av december. Orsaken till detta var att ungefär en tredjedel, dvs. 520 miljoner euro, var strukturerad inlåning vars genomsnittsränta vid tidpunkten för avtalet var relativt låg. Genomsnittsräntan på ny strukturerad inlåning med överenskommen löptid över 2 år var endast 0,19 procent. Vid utgången av 2009 uppgick beloppet för strukturerad inlåning till omkring 300 miljoner euro³⁶, med andra ord nästan fördubblades inlåningen under 2010. Med strukturerad inlåning avses inlåning som består av en inlåningsandel med låg ränta och en tilläggsavkastningsdel som skräddarsytt för meravkastning. Det är möjligt att få även god avkastning på sådan inlåning, om till exempel indexet, aktiekorgen eller derivatet till vilket avkastningen är bunden utvecklas i en gynnsam riktning. En dylik ränta som eventuellt utbetalas i framtiden rapporteras dock inte i statistiken eftersom avkastningen inte är säker vid avtalstidpunkten. Genomsnittsräntan på ny inlåning med överenskommen löptid över 2 år från hushållen, exklusive strukturerade instrument, var 2,19 procent vid slutet av december.

Bankinlåning är de finländska hushållens största enskilda förmögenhetspost. I slutet av 2009 utgjorde 35 procent av de finländska hushållens finansiella förmögenhet av bankinlåning (diagram 27). Till exempel i Sverige finns endast 17 procent av hushållens finansiella förmögenhet i bankinlåning. I Grekland däremot finns upp till 71 procent av hushållens finansiella förmögenhet i insättningar på bank. Skillnaderna förklaras med de särskilda dragen mellan länderna, till exempel lagstiftningen, beskattningen och utbudet av investeringsprodukter.

³⁶ Källa: Föreningen för Strukturerade Investeringsprodukter i Finland.

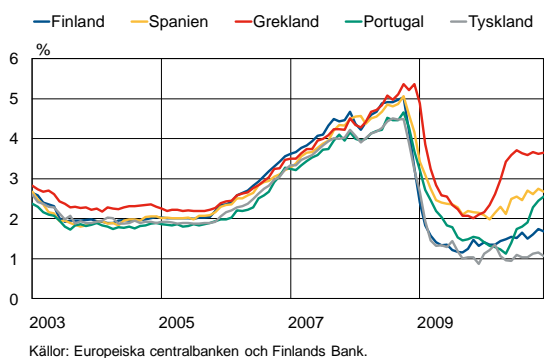
Diagram 27. Bankinlåningens andel av hushållens finansiella förmögenhet

3.2.2 Inlåningsräntorna stiger också i de övriga euroländerna

Uppgången i räntorna på ny inlåning med överenskommen löptid gäller inte enbart Finland. Också i övriga länder i euroområdet har räntorna på ny hushållsinlåning med överenskommen löptid uppvisat en klar uppgång. I euroområdet har uppgången varit i genomsnitt mycket snabbare än i Finland. Särskilt i några randstater i euroområdet har räntorna på ny inlåning med överenskommen löptid stigit kraftigt när bankerna har lockat insättare i syfte att få finansiering. Räntan på ny hushållsinlåning i Grekland, Spanien och Portugal har stigit allra mest. I Grekland betalades vid slutet av december 3,66 procent i ränta på inlåning med överenskommen löptid upp till 1 år och i Spanien var motsvarande räntesats 2,68.

Diagram 28. Ränta på ny inlåning från hushåll med överenskommen löptid på upp till 1 år i vissa euroländer

Den finansiering som erhålls från inlåningen är trots de uppstigande inlåningsräntorna betydligt billigare finansiering än finansiering som skaffas från marknaden. Dessutom har det varit svårt för många banker i till exempel Grekland och på Irland att få finansiering från marknaden. Trots lockande räntebud har inlåningstillväxten förblivit obetydlig vilket har gjort bankerna mer beroende av centralbanksfinansiering.

3.3 Räntebärande värdepapper som en del av kreditinstitutens upplåning

Emitterade obligationslån är efter inlåning från allmänheten den näst viktigaste upplåningskällan för kreditinstituten. Andelen räntebärande värdepapper som emitterats av kreditinstitut i relation till utlåningen till allmänheten är 39 procent³⁷, varav andelen kortfristiga bankcertifikat är ungefär 15 procentenheter

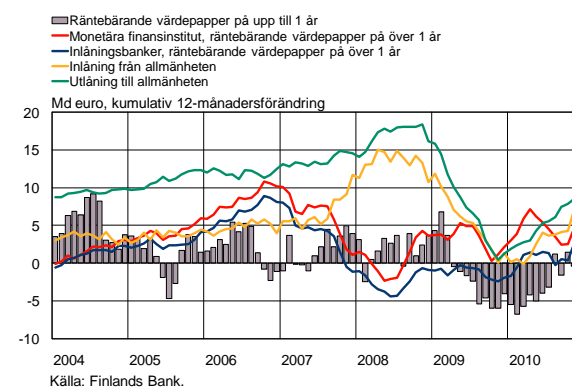
³⁷ Vid slutet av 2010 uppgick utlåningen till allmänheten till 179 miljarder euro.

och andelen långfristiga obligationslån är 25 procentenheter. Om man i stället för kreditinstituten separat betraktar inlåningsbanker och kreditinstitut, förändras relationstalen avsevärt.

Inlåningsbankernas viktigaste finansiella post är inlåningen från allmänheten som täcker 81 procent av lånen. Emitterade räntebärande värdepapper täcker 31 procent av inlåningsbankernas utlåning till allmänheten. Eftersom förvärd finansiering är större än beviljad utlåning brukar den finansiering som överskrider utlåningen antingen investeras eller överförs till koncernbolagen.

I kreditföretagens upplåning betonas andelen koncernstillgångar och andelen obligationstillgångar på marknadsvillkor eftersom kreditföretagen inte kan ta emot insättningar från allmänheten. Obligationslån emitterade av kreditföretag täcker i genomsnitt 79 procent av kreditföretagens utlåning till allmänheten. Den återstående upplåningen täcks ofta genom koncernens interna finansiering.

Diagram 29. Utveckling av räntebärande värdepapper i förhållande till ut- och inlåning

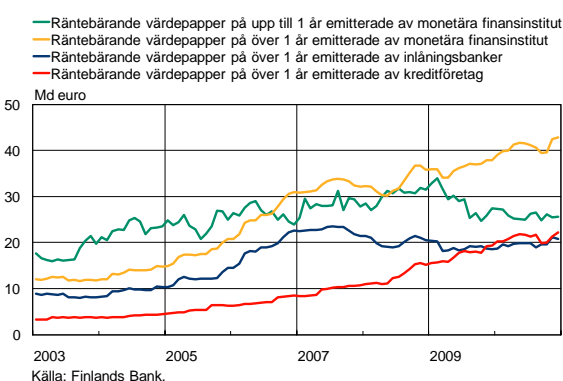

Långtifrån alla finländska kreditinstitut emitterar räntebärande värdepapper. Det är i regel endast de största bankkoncernerna som har behov av att aktivt förvärva finansiering genom internationella emissioner av obligationslån. Vid slutet av 2010 fanns det 333 kreditinstitut i Finland varav 56 har emitterat

obligationslån. Antalet emittenter av bankcertifikat och övriga³⁸ kortfristiga penningmarknadspapper var 17. Beloppsmässigt har emissionen av räntebärande värdepapper koncentrerats till de fem största aktörerna vilkas andel av de emitterade räntebärande värdepapperen uppgick till 87 procent vid slutet av året. Om koncernförhållandena tas i beaktande är marknaden ännu mer koncentrerad.

Obligationslånen emitterade av kreditinstitut uppgick till omkring 68 miljarder euro vid slutet av 2010, varav andelen bankcertifikat var 25 miljarder euro och obligationslån 42 miljarder euro. I praktiken är det inlåningsbankerna som emitterat bankcertifikat. Endast ett fåtal kreditföretag har ett program för emission av kortfristiga räntebärande värdepapper. Däremot fördelas de långfristiga räntebärande värdepapperen nästan jämnt mellan inlåningsbanker och kreditföretag.

Diagram 30. Räntebärande värdepapper fördelade på löptid och emittent sektor

3.3.1 Obligationslån

Obligationslånen som emitterats av inlåningsbanker var som högst sommaren 2007, dvs. omkring 23

³⁸ För Kommunfinansieringens kortfristiga räntebärande värdepapper används benämningen Kommunfinansieringens skuldförbindelse.

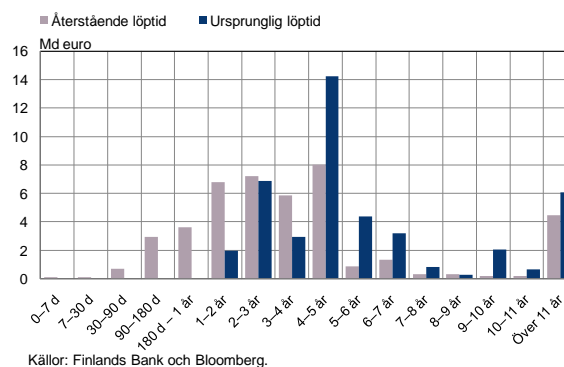
miljarder euro vilket minskade till 18–20 miljarder euro efter att finanskrisen hade börjat.

Obligationslånen förblev på denna nivå ända till slutet av 2010. Antalet nya emissioner började dock öka småningom under 2009. Under krisen har särskilt tillväxten av inlåningen ersatt de långfristiga obligationslånetillgångarna. Dessutom har bankkoncernerna i allt högre grad förvärvat marknadsfinansiering i form av obligationslån via de bostadskreditbanker som finns i deras innehav.

Kreditföretagen, som till exempel

bostadskreditbankerna, har under hela finanskrisen lyckats emittera obligationslån. Dessutom har de lyckats förvärva billigare finansiering från marknaden än inlåningsbankerna vilket förklarar ökningen av deras betydelse. De obligationslån med säkerhet i bostad och högsta möjliga AAA-kreditklassificeringar som emitterats av bostadskreditbanker möjliggör det förmånliga priset.

Diagram 31. Ursprunglig löptid och återstående löptid för obligationslån vid utgången av 2010

Användningen av bostadskreditbanker i upplåningen har uppvisat en jämn ökning sedan 2004 då de första emissionerna av säkerställda obligationslån genomfördes i Finland. För nuvarande uppgår de säkerställda obligationslånen till 10,2 miljarder euro, vilket är nästan en fjärdedel av samtliga obligationslån. Nya säkerställda obligationslån emitterades till ett

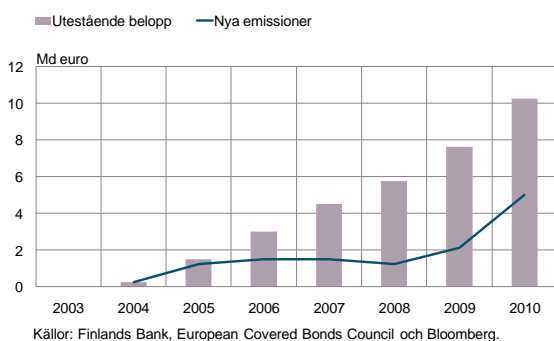
sammanlagt värde av 5,0 miljarder euro 2010. Säkerställda obligationslån emitteras nästan enbart på den internationella marknaden.

Det vägda medeltalet för de ursprungliga löptiderna för obligationslån emitterade av finländska kreditinstitut är 7,7 år och medianlöptiden för obligationslånen är exakt fem år. De finländska kreditinstituten har emitterat över 10 år långa obligationslån till ett värde av ungefär 6 miljarder euro, vilket motsvarar ungefär 15 procent av samtliga obligationslån. Tyngdpunkten har dock legat på 3–5 år långa obligationslån.

Obligationslånen emitteras främst med fast ränta eller som nollkuponglån. Dessa två typer utgör sammanlagt cirka 64 procent av alla obligationslån. Andelen lån med rörlig ränta är 30 procent. De återstående obligationslånen är indexobligationer. I likhet med inlåningen löper största delen av obligationslånefinansieringen med fast ränta. Däremot har kreditinstitutens utlåning i regel rörlig ränta.

Omkring 8 miljarder euro av de finländska kreditinstitutens obligationslån förfaller till betalning 2011 och ungefär 1 miljard av dessa under det första kvartalet. Beloppet som förfaller till betalning året därpå motsvarar ungefär 20 procent av alla utestående obligationslån och 5 procent av utlåningen till allmänheten.

Diagram 32. Säkerställda obligationslån med bolån som säkerhet i Finland

Enligt finansräkenskaperna innehas merparten av obligationslånen av utländska investerare. Vid slutet av det tredje kvartalet 2010 innehades omkring 77 procent av alla emitterade obligationslån av utländska investerare. Av de inhemska sektorerna hade hushållen investerat mest i obligationslån (8 procent). Av de övriga sektorerna i hemlandet innehar andra kreditinstitut 4 procent, arbetspensionsanstalter 3 procent och försäkringsföretag 2 procent av alla emitterade obligationslån.

Förutom att de finländska inlåningsbankerna har genomfört stora emissioner som riktas till den internationella marknaden och institutionella investerare, har desålt också till hushållen riktade indexobligationer³⁹. Teckning av dylika obligationer kräver inget stort kapital eftersom minimiteckningen i allmänhet är 1 000 euro. Indexobligationerna är strukturerade obligationslån vilkas avkastning är bunden till värdeförändringen för en underliggande tillgång, till exempel aktier, aktieindex, valuta eller råvaror. Indexobligationer förklarar för sin del de finländska hushållens relativt stora innehav av kreditinstitutens obligationslån.

År 2010 emitterades 111 indexobligationer av de finländska inlåningsbankerna. Det nominella värdet på beloppet som emitterades 2010 uppgick till 756 miljoner euro. Det totala antalet indexobligationer av finländska inlåningsbanker är för nuvarande 407 och deras nominella värde uppgår till sammanlagt 2,9 miljarder euro. Största delen av indexobligationerna har ett kapitalsäkrat nominellt värde. Med kapitalsäkring avses att det nominella beloppet återbetalas på förfallodagen. I många fall är det möjligt

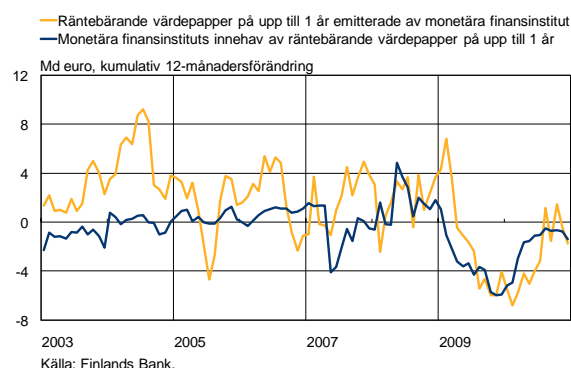
³⁹ Marknaden för strukturerade investeringsinstrument är ett relativt nytt fenomen i Finland och marknaden har börjat växa snabbt först i början av 2000-talet. Det första strukturerade obligationslånet emitterades i Finland 1994. Källa: Föreningen för Strukturerade Investeringsprodukter i Finland.

för investeraren att söka tilläggsavkastning genom att teckna investeringen till överkurs, dvs. investera ett kapital som är större än det nominella värdet. Det finns dock risk för att man förlorar överkursen, om obligationens referensindex utvecklas ogynnsamt. Kapitalsäkringen gäller på så vis inte en eventuell överkurs.

3.3.2 Bankcertifikat

Beloppet utestående bankcertifikat som emitterats av kreditinstituten minskade under 2009 från ungefär 34 miljarder euro till 25 miljarder euro. På årsnivå betraktat var förändringen mest betydande i februari 2010 då beloppet bankcertifikat minskade med 6,8 miljarder euro. Största delen av dessa bankcertifikat har varit i andra finländska kreditinstituts besittning eftersom en del innehav samtidigt avvecklades till ett värde av ungefär 5 miljarder euro. Vid slutet av 2010 innehade finländska kreditinstitut inte längre mer än cirka 4 procent av bankcertifikaten. En motsvarande volymminskning sågs också bland företagscertifikaten. Till minskningen i volymen för bankcertifikaten bidrog speciellt den kraftiga minskningen i bankcertifikaten i eurobelopp som fortsatte ännu under det första halvåret 2010.

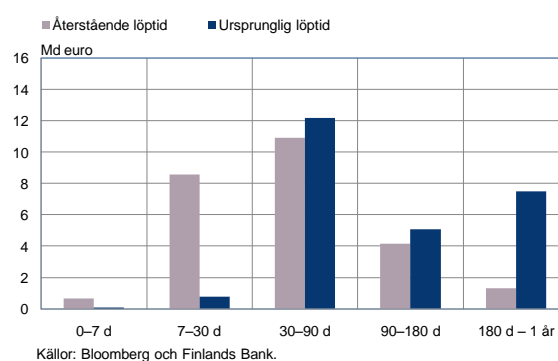
Diagram 33. Förändringar i bankcertifikat

Däremot har emissionerna av bankcertifikat i annan valuta än euro ökat under de senaste åren. Vid slutet av 2010 uppgick andelen bankcertifikat i annan valuta än euro av hela bankcertifikatstocken till ungefär 48 procent. Bankcertifikat i andra valutor har emitterats bland annat i engelska pund, US-dollar, japanska yen och schweiziska franc. Antalet bankcertifikat i valuta kommer sannolikt att växa också i framtiden eftersom den minskade inhemska efterfrågan ersätts med utländska köpare. De bankcertifikat som innehåses av de inhemska kreditinstituten har nästan till hundra procent varit i euro. Enligt finansräkenskaperna innehåses 58 procent av bankcertifikaten av utländska investerare.

Bankcertifikatens genomsnittliga löptid är 4,4 månader och medianlöptiden cirka 3 månader. Eftersom bankcertifikaten är kortfristiga penningmarknadsinstrument förfaller en betydande del av dem varje månad. Under de senaste månaderna har 6–9 miljarder euro i bankcertifikat förfallit till betalning i månaden. Nästan hela bankcertifikatstocken förnyas var tredje månad.

Diagram 34. Bankcertifikat som förfaller till betalning

Ruta 1. Långsiktigt sparande ökade i popularitet under årets slut

Långsiktigt sparande (PS) ökade i popularitet under årets slut. På marknaden etablerade sig också nya tjänsteleverantörer. Vid årets slut uppgick antalet nya PS-konton till 9 811 och de investerade medlen till ungefär 10 miljoner euro. Största delen av de långsiktiga sparmedlen är investerade i fondandelar.

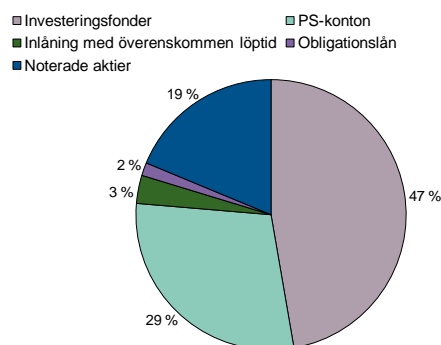
Långsiktigt sparande enligt PS-lagen blev möjligt i början av april 2010. PS-kontot är ett frivilligt, bundet sparkonto för pensionärsdagarna som backas upp med skattelättnader. Vid långsiktigt sparande sätts besparingarna först in på ett PS-konto från vilket de kan placeras vidare efter eget val antingen i aktier, fonder, obligationslån eller insättningar. Avkastningen på PS-kontot är skattefri under spartiden, men när medlen tas ut betalar man skatt på dem utifrån gällande kapitalinkomstskattesats.

För besparingarna på ett PS-konto är det möjligt att göra ett lika stort skatteavdrag som för frivilliga pensionsförsäkringar. Årliga besparingar på 5 000 euro ger maximalt skatteavdrag, dvs. 1 400 euro med gällande kapitalinkomstskatt om 28 procent. Realisationsvinstskatt upp bärs inte på investeringsobjekt som omfattas av PS-avtalet (på motsvarande sätt kan inte heller försäljningsförluster avdras i beskattningen). Vidare är utdelningen inom PS-avtalet skattefri. I praktiken innebär PS-skattestödet överföring av skattebetalning: under spartiden är det inte nödvändigt att betala skatt, men skatt betalas när man börjar lyfta de influtna medlen i pensionsåldern.

Finlands Bank har samlat in statistiska uppgifter från PS-tjänsteleverantörerna kvartalsvis sedan början

av april 2010. Vid utgången av 2010 uppgick antalet PS-avtal till 9 811. Sammanlagt hade omkring 10 miljoner euro placerats på PS-konton, varav 47 procent i fonder (diagram). Direkta aktieplaceringar var också populära, 19 procent av medlen var placerade i dem. Inom ramen för PS-lagen kan medel endast placeras i börsnoterade aktier. Av aktieplaceringarna har 98 procent gjorts i aktier i finländska börsbolag. En liten del av aktieplaceringarna har gjorts i aktier i sådana företag som är registrerade i de övriga nordiska länderna, men tills vidare har inga aktieplaceringar gjorts i företag som finns i länder utanför Europa. Eftersom medlen alltid först sätts in på ett PS-konto och därefter placeras i andra investeringsobjekt väntade 29 procent av sparmedlen på att bli investerade. En andel på 3 procent av sparmedlen hade placerats i inlåning med överenskommen löptid.

Diagram 35. PS-medel vid slutet av december

Källa: Finlands Bank.

Den genomsnittliga sparsumman på ett PS-konto har varit ungefär 120 euro i månaden. Alla sparare är dock inte månadssparare utan de sätter in en större summa på en gång. I synnerhet i slutet av året kan kunderna göra relativt stora enskilda insättningar i syfte att utnyttja skattelättnaden.

4 Investeringsfonder

4.1 Investeringsfondernas balansräkning

Den aggregerade balansräkningen för de i Finland registrerade investeringsfonderna uppgick till 63,8 miljarder euro vid slutet av 2010. Det inhemska kapitalet blir avsevärt mer internationellt via investeringsfonderna. Finländska investerare innehade inhemska fondandelar till ett värde av 49,0 miljarder euro medan investeringsfonderna hade tillgångar om 17,2 miljarder euro i Finland.

Finlands Bank samlar varje månad in uppgifter om balansräkningar från alla i Finland registrerade investeringsfonder (inkl. penningmarknadsfonderna)⁴⁰. Fondbolagen som förvaltar investeringsfonderna ska rapportera uppgifter om fondernas balansräkningar specificerade enligt värdepapper och om tecknade och inlösta fondandelar till centralbanken.

Den aggregerade balansräkningen för de i Finland registrerade investeringsfonderna uppgick till 42,1 miljarder euro vid slutet av 2008, till 55,0 miljarder euro vid slutet av 2009 och till 63,8 miljarder euro vid slutet av 2010. Balansomslutningen har ökat avsevärt på kort tid. Under de två senaste åren har andelen tecknade andelar i andra fondtyper än penningmarknads- eller hedgefonder varit större än andelen inlösta fondandelar. Ökningen av fondernas

balansräkningar kan dock till största delen förklaras med att priset på aktierna i portföljerna har stigit.

Fondkapitalet i inhemska investeringsfonder innehas i hög grad av finländska och svenska ägare, vars sammanlagda ägarandel var 96 procent vid slutet av 2010. Svenskarnas andel av innehavet har ökat under de två senaste åren från 13,2 procent till 17,3 procent. Under samma period har det inhemska innehavet minskat från 84,0 procent till 78,7 procent.

Vid slutet av 2010 var antalet verksamma inhemska investeringsfonder 510 varav 344 fonder var delvis i svensk ägo. Svenskarnas innehav i sammanlagt 27 fonder översteg 100 miljoner euro. Dessa 27 fonder representerade en andel om 84 procent av det sammanlagda svenska innehavet om 10,7 miljarder euro.

Investeringsfondernas fondandelsskulder till övriga nordiska länder än Finland och Sverige var sammanlagt 0,4 miljarder euro varav Norges andel var 90 procent. Kapitalet utgjordes till största delen av aktiefonders skulder (0,3 miljarder euro).

Fondkapitalet som stannar utanför de nordiska länderna (2,1 miljarder euro) härrörde från andra länder i Europa eftersom endast 54 miljoner euro hade investerats i de inhemska investeringsfonderna från länder utanför Europa.

Det inhemska kapitalet blir avsevärt mer internationellt via investeringsfonderna vilket framgår då man jämför investeringsfondernas tillgångar fördelade efter region med det aggregerade kapitalet fördelat efter region (tabell 2). Marknadsvärdet på det kapital som samlats i Finland var 49,0 miljarder euro och marknadsvärdet på de inhemska investeringarna

⁴⁰ Nedan ”inhemska investeringsfonder”.

FINANSIELL STATISTIK

var i sin tur 17,2 miljarder euro. Värdet på alla svenska investeringar (7,8 miljarder euro) täcker 72,8 procent av värdet på det sammanlagda svenska fondinnehavet om 10,7 miljarder euro. Sammanlagt knappt 40 procent (25,0 miljarder euro) av det kapital som samlats i Finland och Sverige kom till dessa länder som investeringar i investeringsfonder. För två år sedan var andelen över 45 procent. Värdet på de investeringar som gjordes i Norge och Danmark var

nästan 2,0 miljarder euro högre än motsvarande fondandelsskuld. Investeringarna på Island var obetydliga.

Vikten av övriga länder än de nordiska länderna av marknadsvärdet på alla fonders tillgångar var 59 procent (36,4 miljarder euro). Fondandelsskulden till detta område var 2,1 miljarder euro och investeringarnas värde var hela 34,3 miljarder euro större.

Tabell 2. Inhemskas investeringsfonders balansposter fördelade på fordringar och skulder efter region vid slutet av 2010, mn euro

2010M12	Finland	Sverige	Danmark	Norge	Island	Övriga Europa	Övriga länder	Totalt
Aktiefonder	19 536	4 282	37	337	1	1 165	25	25 384
Obligationsfonder	17 338	2 513	1	33	1	424	11	20 321
Blandfonder	3 338	1 331	0	5	0	155	7	4 836
Penningmarknadsfonder	7 915	2 074	1	11	0	211	11	10 223
Hedgefonder	695	547	1	0		65	1	1 308
Fastighetsfonder	155	0				1	0	156
Övriga skulder:								1 591
Investeringsfonder totalt	48 977	10 748	40	386	2	2 020	54	63 818
INVESTERINGSFONDERNAS FONDANDELSKULD EFTER FONDSTYP OCH REGION								
INVESTERINGSFONDERNAS TILLGÅNGAR EFTER FONDSTYP OCH REGION								
Aktiefonder	6 719	1 697	286	458		9 170	7 306	25 636
Obligationsfonder	4 996	1 702	401	159		11 206	2 687	21 151
Blandfonder	2 020	987	59	54		1 304	498	4 921
Penningmarknadsfonder	2 867	2 841	556	352		3 204	480	10 301
Hedgefonder	575	580	9	37	0	314	138	1 653
Fastighetsfonder	6	12		1		95	42	156
Investeringsfonder totalt	17 183	7 820	1 311	1 060	0	25 294	11 150	63 818
TILLGÅNGAR MED AVDRAG FÖR FONDANDELSKULD EFTER FONDSTYP OCH REGION								
Aktiefonder	-12 817	-2 584	248	120	-1	8 005	7 281	252
Obligationsfonder	-12 341	-812	400	126	-1	10 782	2 677	830
Blandfonder	-1 318	-344	59	49	0	1 149	491	85
Penningmarknadsfonder	-5 048	767	556	341	0	2 993	469	78
Hedgefonder	-120	33	8	37	0	250	137	345
Fastighetsfonder	-149	12	0	1		94	42	1
Övriga skulder:								-1 591
Investeringsfonder totalt	-31 794	-2 927	1 271	674	-2	23 273	11 097	0

Källa: Finlands Bank.

Investeringsfonderna indelas enligt Europeiska centralbankens riktlinjer⁴¹ i följande kategorier: aktiefonder, obligationsfonder, blandfonder, hedgefonder, fastighetsfonder och övriga fonder. Indelningen i penningmarknadsfonder görs enligt Europeiska centralbankens förordning⁴². Kriterierna

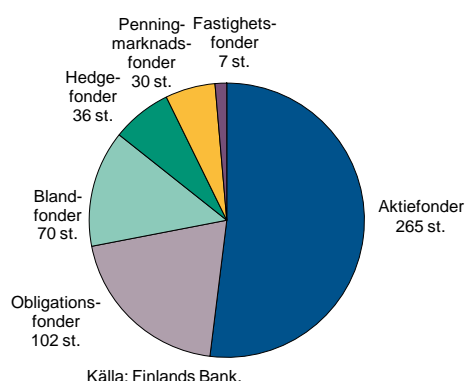
⁴¹ ECB 2007/9.

⁴² ECB 2008/32.

för kategoriseringen är enhetliga i hela euroområdet, och fonderna kategoriseras främst efter huvudsaklig typ av investeringar. Till exempel fonder som placerar huvuddelen av sina medel (> 50 procent) i aktier, ska räknas till kategorin aktiefonder.

Investeringsfondernas fondandelsskuld och tillgångar beskrivs närmare i följande avsnitt.

Diagram 36. Inhemskt investeringsfonder efter fondtyp vid slutet av 2010, totalt 510

4.2 Investeringsfondernas skulder

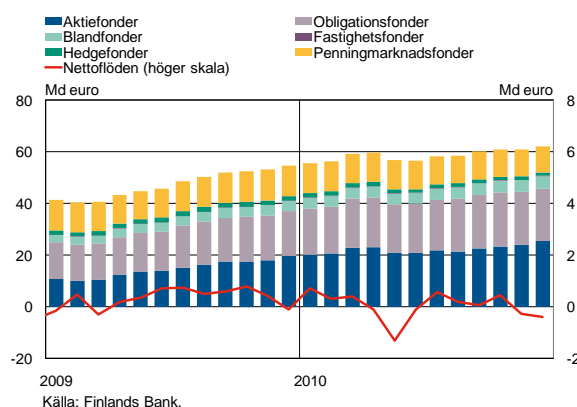
De inhemska investeringsfondernas kapital, dvs. fondandelsskuld till investerarna, uppgick till 62,2 miljarder euro vid slutet av 2010. Kapitalet ökade med 7,6 miljarder euro under året. Tillväxten härrörde nästan i sin helhet från avkastningen av investeringsverksamheten.

De inhemska investeringsfondernas aggregerade kapital uppgick som störst till 70,2 miljarder euro vid slutet av det andra kvartalet 2007. Till följd av finanskrisen minskade kapitalen dock till 41,0 miljarder euro i februari 2009 och därefter var tillväxten jämn fram till slutet av april 2010 (diagram 37). Finansieringsproblemen inom den offentliga ekonomin i Grekland tillspetsade situationen på marknaden i maj. Investerarna tog hem en stor del av sina tillgångar från investeringsfonderna och därtill sjönk värdet på de värdepapper som investeringsfonderna innehade. Situationen lugnade dock ned sig under det andra halvåret.

De inhemska investeringsfondernas aggregerade kapital uppgick till 62,2 miljarder euro vid slutet av 2010. Det aggregerade kapitalet, dvs. fondandelsskulderna till investerare som hade tecknat fondandelar, täckte omkring 98 procent av investeringsfondernas skulder. Övriga skulder består av periodiseringsskillnader i samband med värdepappersköp och teckningar av fondandelar, derivatskulder samt skulder för förvaring och förvaltning av värdepapper.

Tillväxten av det aggregerade fondkapitalet jämnade ut sig jämfört med året innan, men var fortsatt stark. Kapitalet ökade med 7,6 miljarder, dvs. 14 procent euro, under året. Förändringen av fondkapitalet påverkas dels av hur värdet på investeringsfondernas tillgångar utvecklas, dels av hur investerarnas teckningar och inlösningar i investeringsfondernas fondandelar utvecklas. Största delen av tillväxten 2010 (7,2 miljarder euro) utgjordes av värdeökningen för de värdepapper som innehades av investeringsfonderna. Investeringsfonderna insamlade också sammanlagt omkring 0,5 miljarder euro nytt kapital från investerare.

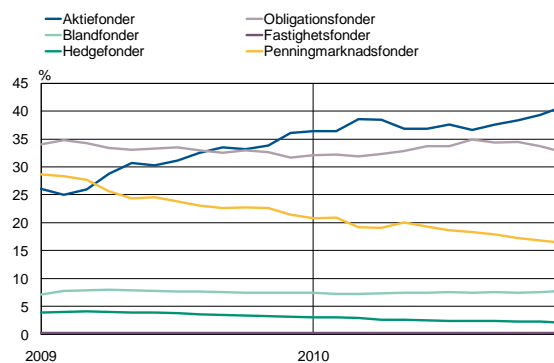
Diagram 37. Inhemskt investeringsfonders fondandelsskuld efter fondtyp och nettoflöden totalt

Utvecklingen efter fondtyp fortsatte ungefär likadan som 2009. Beloppet inlösta medel ur penningmarknadsfonderna var 2,1 miljarder euro större än beloppet investerade medel 2010. De positiva värdetändringarna lindrade nedgången något – penningmarknadsfondernas fondkapital minskade med 1,5 miljarder euro och uppgick till 10,2 miljarder euro vid slutet av året. Till inlösningarna medverkade bland annat det på grund av finanskrisen försvagade förtroendet för penningmarknadsfonderna som trygga investeringsobjekt, låg avkastning och mer lockande alternativa investeringsobjekt, såsom inlåning med överenskommen löptid. Av de övriga fondtyperna var också nettoteckningarna i hedgefonder 0,5 miljarder euro negativa.

Däremot fortsatte kapitalet i aktie- och obligationsfonderna att växa. Aktiefondernas aggregerade kapital växte med 5,7 miljarder euro och uppgick till 25,4 miljarder euro vid slutet av 2010. Av tillväxten utgjordes 1,1 miljarder euro av nytt kapital som flöt in i fonderna och 4,6 miljarder euro av värdestegring av investeringarna, främst aktierna. Även obligationsfonderna lockade investerarna att placera medel i fonderna till ett värde av sammanlagt 1,7 miljarder euro. Kapitalet i obligationsfonder uppgick till sammanlagt 20,3 miljarder euro när värdestegringen (1,3 miljarder euro) av fondernas investeringar räknas med. Aktie- och penningmarknadsfondernas andel av det aggregerade fondkapitalet har genomgått en avsevärd förändring under de två senaste åren (diagram 38).

Diagram 38. Utveckling av inhemska investeringsfonder efter fondtyp och i förhållande till fondandelsskulden

Källa: Finlands Bank.

De finländska hushållens andel av de inhemska investeringsfondernas kapital minskade från 22,4 procent året innan till 21,8 procent (13,5 miljarder euro) trots att värdet på de investerade tillgångarna steg med 1,3 miljarder euro. Minskningen i den relativa andelen berodde nästan i sin helhet på att hushållen i praktiken i nettobelopp beräknat investerade knappast något nytt kapital i de inhemska investeringsfonderna.

Försäkringsanstaltens investeringar ökade med 2,7 miljarder euro till 14,2 miljarder euro och deras andel uppgick till 22,9 procent vid slutet av 2010. Nytt kapital flöt in via försäkringsanstalterna till ett belopp av sammanlagt omkring 1,3 miljarder euro. Det är värt att notera att merparten av de tillgångar som investerats via inhemska försäkringsanstalter utgör sådan förmögenhet som hushållen har investerat via fondanknutna försäkringsavtal.

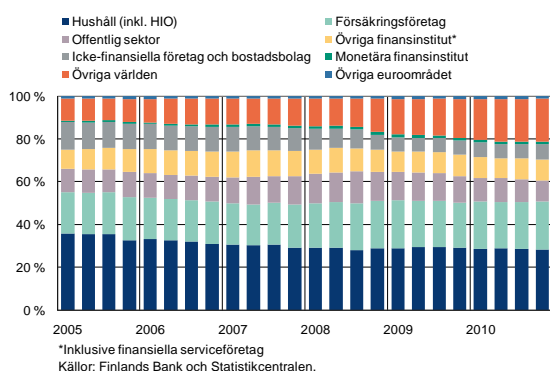
Sektorvis betraktat var det endast den offentliga sektorn som inlöste sina investeringar i inhemska investeringsfonder i nettobelopp sett till ett större belopp än de hade investerat, dvs. för sammanlagt cirka 1,4 miljarder euro. Den offentliga sektorns, främst arbetspensionsanstaltens, andel av

FINANSIELL STATISTIK

fondkapitalen minskade från 12,4 procent till 9,7 procent (6,0 miljarder euro).

Den största orsaken till minskningen i de inhemska innehavens relativa andel är att de utländska investerarnas innehav ökade betydligt, till 12,5 miljarder euro eller 20,1 procent av kapitalet i de inhemska investeringsfonderna. För två år sedan var andelen 15,2 procent. Nytt kapital har flutit in till de målfonder som utländska investerare gynnar och värdeökningen för dessa fonder har varit snabbare än genomsnittet. Investeringsfondernas andelsskuld till utlandet ökade 2010 med sammanlagt 2,6 miljarder euro varav ungefär 0,6 miljarder euro utgjordes av nya investeringar från länder utanför euroområdet. Nettoflödet av investeringar från länder i euroområdet var något negativt. I Finland var 2010 flera investeringsfonder verksamma som i första hand marknadsfördes i Sverige och vilkas investeringar främst hänförde sig till Sverige.

Diagram 39. Inhemskas investeringsfonders fondandelsskuld fördelad på sektor

En tredjedel av blandfondernas fondandelsskulder (33 procent) utgjorde skulder till finländska hushåll. Särskilt hushållen verkar gynna fonder som innehåller ungefär lika många aktier och obligationslån eller vilkas viktningar ändras utifrån marknadssituationen (tabell 4). Till exempel arbetspensionsanstaltens investeringar i inhemska investeringsfonder fokuserar allt tydligare på aktiefonder eller på obligationsfonder. Nästan hälften av kapitalet i fastighetsfonderna (46 procent) utgjordes av finländska arbetspensionsanstaltens investeringar. Nästan hälften (42 procent) av hedgefondernas fondkapital härstammade från Sverige.

Finländska investeringsfonders innehav har i hög grad koncentrerats till Finland och Sverige eftersom 96 procent av investeringarna härrörde från dessa länder (tabell 3). Återstoden av fondandelsskulden (4 procent) fördelades över hela 106 länder.

Tabell 3. Inhemskas investeringsfonders fondandelsskuld, länderfördelad

	2010	%	2009	%	2008	%
Finland	48 977	78,7	43 979	80,6	34 676	83,3
Sverige	10 748	17,3	8 510	15,6	5 496	13,2
Storbritannien	859	1,4	671	1,2	463	1,1
Norge	386	0,6	287	0,5	137	0,3
Irland	373	0,6	335	0,6	297	0,7
Luxemburg	285	0,5	283	0,5	214	0,5
Estland	155	0,2	103	0,2	40	0,1
Litauen	111	0,2	69	0,1	35	0,1
Schweiz	75	0,1	57	0,1	44	0,1
Danmark	40	0,1	96	0,2	13	0,0
Övriga	219	0,4	206	0,4	191	0,5
Totalt	62 227	100,0	54 595	100,0	41 606	100,0

Källa: Finlands Bank.

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 4. Inhemska investeringsfonders fondandelsskuld fördelad på sektor och fondtyp vid slutet av 2010 (%) och nettoflöden 2010

	Aktie- fonder	Obligations- fonder	Bland- fonder	Fastighets- fonder	Hedge- fonder	Penning- marknads- fonder	Totalt
Monetära finansinstitut	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	1 %	1 %
Statsförvaltningen	0 %	1 %	0 %	3 %	0 %	1 %	1 %
Lokalförvaltningen	1 %	2 %	0 %	1 %	0 %	2 %	1 %
Arbetspensionsanstalter	9 %	8 %	1 %	46 %	3 %	2 %	7 %
Övriga socialskyddsfonder	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	1 %	1 %
Övriga monetära finansinstitut*	10 %	12 %	0 %	2 %	3 %	11 %	10 %
Försäkringsföretag	21 %	29 %	26 %	23 %	9 %	12 %	22 %
Icke-finansiella företag och bostadsbolag	6 %	6 %	4 %	2 %	11 %	12 %	7 %
Hushåll	22 %	17 %	33 %	11 %	23 %	26 %	22 %
HIO**	6 %	7 %	3 %	10 %	4 %	9 %	6 %
Finland – totalt	77 %	85 %	69 %	100 %	53 %	77 %	79 %
Övriga euroområdet	1 %	1 %	1 %	0 %	2 %	1 %	1 %
Övriga världen	22 %	14 %	30 %	0 %	45 %	21 %	20 %
Totalt (%)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Totalt (mn euro)	25 383	20 321	4 836	156	1 308	10 223	62 226
Nettoflöden (mn euro)	1 108	1 687	194	6	-461	-2 058	477

*Inklusive finansiella serviceföretag

**Hushållens ideella organisationer

Källa: Finlands Bank.

4.3 Avkastning av investeringsfonder

År 2010 gav de finländska investeringsfonderna god avkastning. Investeringsfondernas vägda genomsnittliga avkastning över 12 månader var 15,5 procent 2010. Aktiefonder som investerat i Ryssland gav den bästa avkastningen.

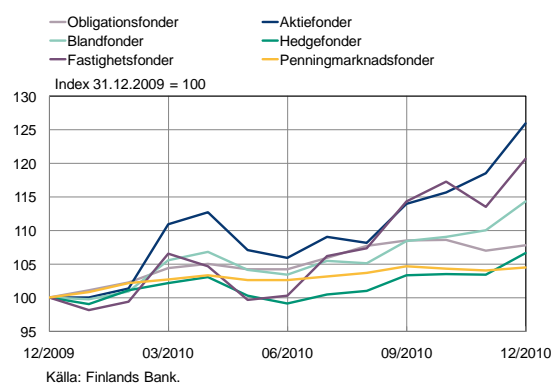
Avkastningen på de i Finland registrerade investeringsfonderna har beräknats utifrån informationen per värdepapper som fondbolagen rapporterat i den månatliga rapporteringen av statistiken över tillgångar och skulder hos investeringsfonder. Avkastningen beräknades på tillväxtandelen för varje investeringsfond som varit verksam hela 2010. Den vägda genomsnittliga avkastningen under 12 månader blev 15,5 procent.⁴³

Skillnaderna i avkastningen efter fondtyp var som förväntat stora. På aktiemarknaden var året huvudsakligen mycket positivt vilket också återspeglades i den vägda genomsnittliga avkastningen om 25,9 procent på aktiefonderna. Detta var den bästa avkastningen som beräknats för de olika fondtyperna. Aktiefondernas genomsnittliga framgång beskrivs dock bäst med det mellersta värdet på beräknade avkastningar, dvs. medianavkastningen, som var 22,2 procent. Det var dock inte likgiltigt för investeraren i vilken aktiefond tillgångarna placerades eftersom

⁴³ I beräkningen ingick sammanlagt 457 investeringsfonders (inkl. penningmarknadsfonder) 541 ISIN-koder (International Securities Identification Number). Den vägda genomsnittliga avkastningen beräknades genom att väga respektive fondandels värde i förhållande till det sammanlagda balansvärdet och multiplicera detta med avkastningen på fondandelen. Till sist summerades de erhållna värdena. Avkastningen på de olika fondtyperna beräknades genom att väga de granskade fondandelarnas värden i förhållande till balansvärdet för typkategorin i fråga.

skillnaderna mellan olika fonder var stora. Bland fonderna i kategorin aktiefonder var den bästa enskilda avkastningen 73,4 procent och den sämsta -17,0 procent. Av de tjugofem (25) investeringsfonder som gav den bästa avkastningen var nästan alla aktiefonder som investerar i ryska noterade aktier. Bland aktiefonderna med den svagaste avkastningen finns särskilt fonder vilkas investeringar riktade sig mest till aktier i företag som utvecklar miljöteknologi.

Diagram 40. Inhemska investeringsfonder, vägdd genomsnittlig avkastning (%) för 12 månader efter fondtyp, indexerad utveckling (31.12.2009 = 100)

Den vägda genomsnittliga avkastningen på obligationsfonder var 7,8 procent och medianavkastningen 5,1 procent. Den bästa avkastningen bland obligationsfonder gav de fonder som investerar i ränteplasseringar i svenska kronor och värdepapper på tillväxtmarknader. Däremot var 2010 ett svagt år särskilt för obligationsfonder som investerar i obligationslån i euro och som emitterats av stater och monetära finansinstitut inom euroområdet.

Medianavkastningen på blandfonder (14,1 procent) låg som förväntat mellan avkastningarna på aktiefonder och obligationsfonder. Avkastningen på fonder kategoriserade som blandfonder berodde i hög grad på i hur stor omfattning dess tillgångar hade

allokerats i aktier. De investeringsfonder som investerar sina tillgångar på fastighetsmarknaden uppnådde också alltigenom en utmärkt avkastning: medianavkastningen var 18,9 procent.

Medianavkastningen på investeringsfonder i kategorin hedgefonder stannade vid 6,2 procent. Det förekom dock en stor spridning mellan de enskilda fonderna.

Av penningmarknadsfonderna uppvisade de fonder som gör ränteplaceringar i euro blygsamma avkastningar. Medianavkastningen på

penningmarknadsfonder beräknades till 1,3 procent. Den starkare svenska kronan i förhållande till euron bidrog till att avkastningen på vissa stora penningmarknadsfonder som innehade investeringar i kronor i sin tur steg till en exceptionellt hög nivå. Tack vare detta ökade den vägda genomsnittliga avkastningen till 4,5 procent. Endast två penningmarknadsfonder uppnådde en bättre avkastning.

Tabell 5. Inhemskas investeringsfonder, avkastning (%) för 12 månader efter fondtyp vid slutet av 2010

	Aktiefonder	Obligationsfonder	Blandfonder	Fastighetsfonder	Hedgefonder	Penningmarknadsfonder	Totalt
Vägt medelvärde	25,9	7,8	14,3	20,7	6,6	4,5	15,5
Median	22,2	5,1	14,1	18,9	6,2	1,3	15,2
Högsta	73,4	30,4	29,1	27,3	30,6	15,0	73,4
Lägsta	-17,0	-3,5	-9,8	16,3	-12,3	-0,5	-17,0

Källa: Finlands Bank.

4.4 Investeringsfonders fordringar efter region

Av investeringsfondernas samtliga fordringar minskade andelen till euroområdet riktade investeringar till 55,7 procent när problemen inom den offentliga ekonomin i vissa stater i euroområdet återspeglades i investeringarnas marknadsvärden. Till minskningen i euroområdets andel bidrog också den snabba tillväxten av investeringarna på tillväxtmarknaderna och värdeförändringarna till följd av växelkursförändringar.

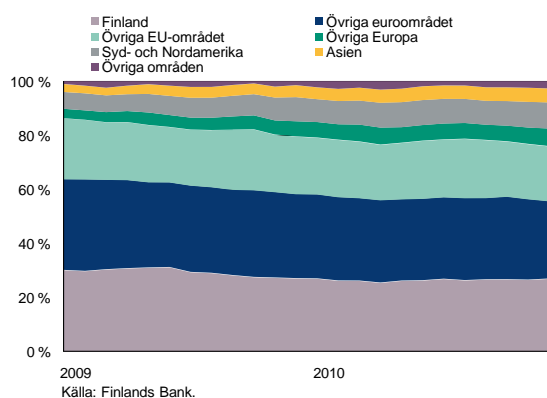
De inhemska investeringsfondernas aggregerade fordringar uppgick till 63,8 miljarder euro vid slutet av 2010. Beträktat efter region riktade sig investeringarna

fortfarande mest till Europa (52,7 miljarder euro; 82,5 procent) och särskilt euroområdet (35,5 miljarder euro; 55,7 procent), även om deras andel av de sammanlagda fordringarna fortsatte att minska under året. För ett år sedan uppgick investeringarna i Europa till cirka 85,2 procent och i euroområdet till 58,3 procent. Inhemskas investeringsfonder hade sammanlagt 17,2 miljarder euro (26,9 procent) i fordringar i Finland, vilket relativt sett låg på samma nivå som året innan. Investeringarna i Finland var i regel framgångsrika vilket återspeglades i investeringarnas positiva värdeförändringar om 1,5 miljarder euro. Nya nettoinvesteringar till ett värde av 0,8 miljarder euro bevisade också om att inhemska investeringsobjekt var attraktiva. Av fordringarna var

6,1 miljarder euro inhemska investeringsfonders inbördes investeringar från en investeringsfond till en annan (närmare i ruta 3).

Vikten av regioner utanför Europa fortsatte att stiga 2010. Till exempel andelen fordringar i Amerika⁴⁴ ökade till 6,2 miljarder euro (9,7 procent) särskilt till följd av en god avkastning på värdepapper. Mätt i ökningstakt uppvisades den snabbaste tillväxten dock av fordringar i europeiska länder utanför EU-området, Asien och Afrika.

Diagram 41. Inhemska investeringsfonders tillgångar fördelade på region (%)

Av investeringarna i euroområdet hänförde sig 4,2 miljarder euro (22,9 procent) till Luxemburg. Landets relativa andel av fordringarna i euroområdet ökade på ett år med hela 9,0 procentenheter till följd av nya fondinvesteringar i Luxemburg (0,9 miljarder euro) och deras värdeökning (0,5 miljarder euro).⁴⁵ Även beloppet investeringar i Holland ökade under året med sammanlagt 0,4 miljarder euro.

GIIPS-ländernas⁴⁶ och Belgiens sammanlagda andel av investeringarna i euroområdet minskade med totalt 7,9 procentenheter. Förändringen berodde till största delen på försäljning av obligationslån. På grund

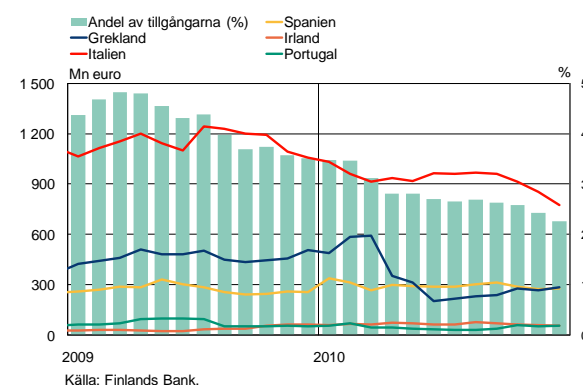
⁴⁴ Syd- och Nordamerika.

⁴⁵ Den största investeringsfundssektorn i euroområdet finns i Luxemburg.

⁴⁶ Grekland, Irland, Italien, Portugal och Spanien.

av negativa flöden minskade tillgångarna sammanlagt med 0,8 miljarder euro. Vidare sjönk värdet på investeringarna i ovannämnda länder med cirka 0,2 miljarder euro till följd av värdeminskningar för värdepappren. De inhemska investeringsfondernas tillgångar i obligationslån emitterade av den offentliga sektorn i GIIPS-länder uppgick till 2,3 procent av fondernas samtliga tillgångar (diagram 42).

Diagram 42. Inhemska investeringsfonders investeringar i obligationslån emitterade av den offentliga sektorn i GIIPS-länder (mn euro) och andel (%) av fondernas samlade tillgångar

Det förekom dock betydande skillnader mellan GIIPS-länderna när det gällde fördelningen av investeringarna (tabell 6). Till exempel andelen fondinvesteringar av samtliga investeringar på Irland var betydande (59 procent) och investeringarna gav också en god avkastning under 2010. Investeringsfonderna som är registrerade i Irland investerade sina tillgångar runtom i världen och därför ska siffran inte användas som mätare för Irland-risken. Investeringsfundssektorn på Irland är den femte största i euroområdet bland annat av beskattningsorsaker.

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 6. Investeringsfondernas fordringar på GIIPS-länder vid slutet av 2010, mn euro

	Grekland	Irland	Italien	Portugal	Spanien	Totalt
Aktier	17	77	160	10	204	469
Fondandelar		866				866
Räntebärande värdepapper	287	522	1 262	146	982	3 199
Totalt	304	1 466	1 422	156	1 186	4 534

Källa: Finlands Bank.

Vid slutet av 2010 uppgick fordringarna i Frankrike till 3,5 miljarder euro. Investeringsfonderna flyttade investeringar från Frankrike till andra länder till ett värde av ungefär 0,3 miljarder euro.

Investeringsfonderna gjorde några nya investeringar i Tyskland och värdet på fordringarna uppvisade också i övrigt en positiv utveckling. Vid slutet av 2010 uppgick fordringarna i Tyskland till 2,5 miljarder euro. Tonvikten i investeringarna i länderna ovan låg på obligationslån emitterade av den offentliga sektorn och monetära finansinstitut samt aktier i företag. I Frankrike förekom vidare tillgångar i obligationslån emitterade av företag och fondtillgångar i investeringsfonder.

Fordringarna i EU-länder utanför euroområdet, som vid årets slut uppgick till 13,0 miljarder euro (20,3 procent), hänförde sig i praktiken i sin helhet till Sverige (60,3 procent), Storbritannien (26,3 procent) och Danmark (10,1 procent). Fordringarna i Sverige bestod särskilt av obligationslån emitterade av MFI (37,3 procent) och statsförvaltningen (15,1 procent) samt av noterade företagsaktier (19,0 procent).

Inhemska investeringsfonders fordringar i europeiska länder utanför EU-området (4,2 miljarder euro; 6,6 procent) hänförde sig i praktiken till Ryssland (52,9 procent), Norge (25,3 procent) och Schweiz (16,8 procent). Av fordringarna i Ryssland var 97,3 procent aktiefordringar – största delen av företag. Fordringarna i Ryssland ökade med 0,8

miljarder euro och uppgick vid slutet av året till 2,2 miljarder euro. Av tillväxten härrörde 0,6 miljarder från värdeförändringar för aktierna. De investeringsfonder som investerade i Ryssland var bland de mest framgångsrika investeringsfonderna 2010. För två år sedan uppgick fordringarna i Ryssland till endast 0,4 miljarder euro.

Värdena på investeringsfondernas investeringar på övriga tillväxtmarknader uppvisade också en kraftig ökning 2010. Tillväxten var snabb i Asien (3,3 miljarder euro; 5,1 procent) särskilt i Turkiet, Sydkorea, Thailand, Indonesien och Filippinerna. Dessa länders andel av investeringarna i Asien var 1,0 miljarder euro, dvs. 30 procent, medan andelen var 22,5 procent för ett år sedan. Utvecklingen av fordringarna i Indien och Kina var inte lika snabb, men de utgjorde fortfarande 36,4 procent av fordringarna i Asien. De inhemska investeringsfonderna realiserade av sina investeringar i Japan vilket ledde till att tillgångarna minskade något. Den relativa andelen minskade dock med hela 4,2 procentenheter, dvs. till 9,4 procent.

Av fordringarna på den amerikanska kontinenten härrörde sig 67,5 procent från USA, 12,5 procent från Brasilien och 7,4 procent från Caymanöarna. Något över hälften av investeringarna i USA var aktier i företag vilka gav en god avkastning 2010. Nya investeringar som gjordes under året var den största orsaken till att investeringsstocken i Brasilien ökade.

Mätt i värdet av inhemska investeringsfonders fordringar var Australien, Sydafrika och Egypten de största länderna i Oceanien och Afrika. Det sammanlagda beloppet stannade dock vid 0,5 miljarder euro, dvs. 0,7 procent av de inhemska investeringsfondernas fordringar om 63,8 miljarder euro.

Tabell 7. Inhemska investeringsfonders fordringar efter land (mn euro) och andel (%) av samtliga tillgångar (%)

	2010	%	2009	%	2008	%
1 Finland	17 183	26,9	14 893	27,1	12 849	30,5
2 Sverige	7 820	12,3	7 371	13,4	6 345	15,1
3 Luxemburg	4 198	6,6	2 379	4,3	1 527	3,6
4 Förenta staterna	4 190	6,6	3 343	6,1	1 733	4,1
5 Frankrike	3 465	5,4	3 687	6,7	3 115	7,4
6 Storbritannien	3 411	5,3	2 842	5,2	1 777	4,2
7 Tyskland	2 507	3,9	2 330	4,2	2 424	5,7
8 Nederländerna	2 492	3,9	2 119	3,9	1 468	3,5
9 Ryssland	2 218	3,5	1 424	2,6	380	0,9
10 Irland	1 472	2,3	1 716	3,1	1 162	2,8
11 Italien	1 422	2,2	1 734	3,2	1 699	4,0
12 Danmark	1 311	2,1	1 207	2,2	1 018	2,4
13 Spanien	1 186	1,9	1 324	2,4	1 248	3,0
14 Norge	1 060	1,7	976	1,8	619	1,5
15 Indien	833	1,3	613	1,1	221	0,5
16 Brasilien	738	1,2	620	1,1	149	0,4
17 Schweiz	592	0,9	520	0,9	367	0,9
18 Österrike	476	0,7	506	0,9	564	1,3
19 Caymanöarna	467	0,7	367	0,7	322	0,8
20 Belgien	441	0,7	540	1,0	456	1,1
Övriga	6 337	9,9	4 531	8,2	2 710	6,4
Totalt	63 818	100,0	55 039	100,0	42 154	100,0

Källa: Finlands Bank.

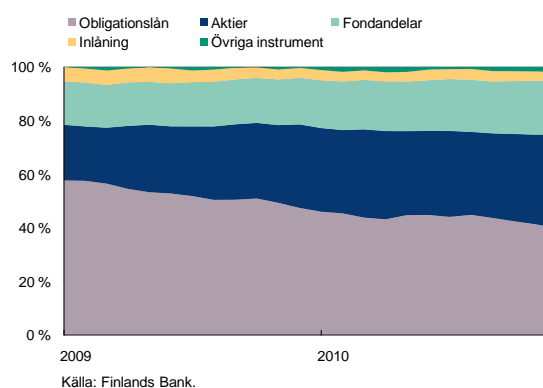
4.5 Investeringsfonders fordringar fördelad på instrument och sektor.

Strukturen av investeringsfondernas investeringsportföljer har mer vikt på aktier än tidigare även om merparten av fordringarna (39,6 procent) fortfarande utgjordes av obligationslån.

Den gynnsamma utvecklingen av aktiemarknaden har ändrat uppbyggnaden av de investeringar som innehas

av inhemska investeringsfonder i en riktning med större vikt på aktier. I och med detta har också företagets andel som huvudsakliga emittenter av aktier som är föremål för fordringar ökat. År 2010 fortsatte utvecklingen i samma riktning som året innan. Utöver aktier ökade också den relativa andelen fondandelar något på bekostnad av investeringar i obligationslån. Av de inhemska investeringsfondernas fordringar på 63,8 miljarder euro var 39,6 procent obligationslån, 35,3 procent aktier och 19,8 procent fondandelar vid slutet av 2010. Återstoden av fordringarna (5,3 procent) utgjordes av inlåning och övriga fordringar.

Diagram 43. Inhemska investeringsfonders fordringar efter instrument (%)

Källa: Finlands Bank.

De huvudsakliga fordringarna utgjordes av aktier i företag, fondandelar i investeringsfonder och obligationslån emitterade av MFI (tabell 8). Jämfört med läget året innan minskade de inhemska investeringsfondernas fordringar i obligationslån på den offentliga sektorn med 1,0 miljarder euro till 6,3 miljarder euro och på MFI med 0,2 miljarder euro till 10,6 miljarder euro. Fordringarna i företagsaktier ökade i sin tur med 4,6 miljarder euro till 18,9 miljarder euro och investeringarna i investeringsfonder (exkl. penningmarknadsfonder) med 3,1 miljarder euro till 11,5 miljarder euro.

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 8. Inhemskas investeringsfonders värdepappersfordringar efter emittentsektor i förhållande till totala fordringar (63 818 mn euro) vid slutet av 2010, mn euro

	Obligationslån		Aktier och andelar		Fondandelar		Totalt	
Icke-finansiella företag och bostadsbolag	4 414	6,9 %	18 914	29,6 %			23 329	36,6 %
Monetära finansinstitut (inkl. penningmarknadsfonder)	10 582	16,6 %	1 838	2,9 %	1 072	1,7 %	13 491	21,1 %
Övriga finansinstitut	3 794	5,9 %	1 486	2,3 %	11 549	18,1 %	16 829	26,4 %
Försäkringsföretag	198	0,3 %	284	0,4 %			481	0,8 %
Offentlig sektor	6 293	9,9 %					6 293	9,9 %
Totalt	25 280	39,6 %	22 522	35,3 %	12 621	19,8 %	60 423	94,7 %

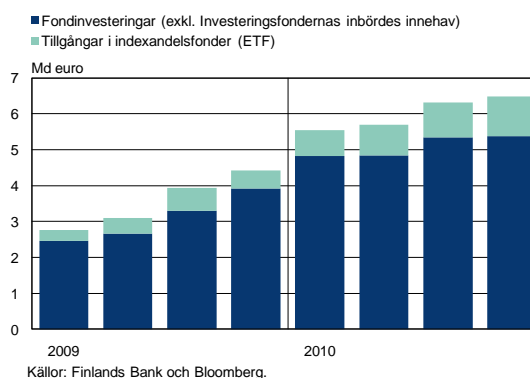
Källa: Finlands Bank.

Av investeringsfondernas fordringar var 12,6 miljarder euro, dvs. 19,8 procent, investeringar i andra investeringsfonder. Omkring hälften av beloppet (6,1 miljarder euro) var inhemska investeringsfonders inbördes innehav. Av den återstående hälften är en växande andel investerad i börsnoterade indexandelsfonder (ETF = Exchange Traded Fund), vilka är föremål för handel på samma sätt som börsaktier. Vid slutet av 2010 hade inhemska investeringsfonder ETF-investeringar till ett värde av 1,1 miljarder euro i sina portföljer medan mängden var endast 0,1 miljarder euro två år tidigare. ETF-investeringarnas andel av samtliga fondfordringar har redan ökat till 8,7 procent. Om man exkluderar inhemska investeringsfonders inbördes innehav från en investeringsfond till en annan (6,1 miljarder euro), ökar ETF-investeringarnas andel av fondfordringarna till 17 procent. För två år sedan var motsvarande andelar 1,7 procent av samtliga fordringar och 4,5 procent av fondinvesteringarna från vilka inbördes innehav hade utelämnats.

En orsak till populariteten är att kostnaderna för ETF är betydligt mindre än för vanliga fonder och de har bättre likviditet. ETF kan vara föremål för handel under dagen. ETF är traditionellt passiva

indexandelsfonder i vilka investeringarna så noggrant som möjligt följer ett generalindex, men gruppen enskilda ETF är mycket heterogen.

Diagram 44. Inhemskas investeringsfonders ETF-tillgångar och övriga fondtillgångar (rensade för de inhemska investeringsfondernas inbördes innehav), md euro

Ruta 2. Investeringsfondernas största enskilda investeringar

Investeringsfonderna investerar sina tillgångar i likvida omsättbara värdepapper. Vid internationell handel specificeras värdepapperen med ISIN-kod⁴⁷. Av investeringsfondernas aggregerade balansräkning om 63,8 miljarder euro vid slutet av 2010 utgjordes 58,8 miljarder euro (92,2 procent) av värdepapper med ISIN-kod. Investeringsfonderna innehade sammanlagt 7 991 olika värdepapper med ISIN-kod.

Av investeringsfondernas aggregerade balansräkning var det totala marknadsvärdet på 50 ISIN-koder med det största balansvärdet sammanlagt 9,9 miljarder euro. Emittenterna av dessa värdepapper inkluderade 27 sammanslutningar från Finland, 10 från Sverige, 8 från Luxemburg, 2 från Ryssland respektive 1 från Storbritannien, Irland och Grekland.

Fyra värdepapper som hade populära balansvärden upptogs till följd av köp i investeringsfondernas balansräkning 2010. Vid slutet av 2009 uppgick balansvärdet för de övriga 46 värdepappren sammanlagt till 5,6 miljarder euro. Nettoköpen för de 50 värdepappren på listan uppgick sammanlagt till 3,1 miljarder euro och deras marknadsvärde steg till följd av värdeförändringar (pris- och/eller växelkursförändringar) med 1,2 miljarder euro. Det är värt att notera att endast 4 av dessa 50 värdepapper uppvisade en negativ värdeförändring 2010.

Vid slutet av året ägde 89 inhemska investeringsfonder aktier i Nokia Abp. Över 50 investeringsfonder hade samma aktietillgångar i sammanlagt 7 inhemska företag, men endast av 1 utländskt företag (TeliaSonera AB med sina 53 investeringsfonder).

Antalet ISIN-koder i aktiefondernas portföljer var 4 213 och deras marknadsvärde uppgick till 24,7 miljarder euro. Det sammanlagda marknadsvärdet för de 50 värdepappren med det största balansvärdet uppgick till sammanlagt 6,3 miljarder euro (25,4 procent). Gruppen inkluderade 24 inhemska aktörer, 7 ryska, 15 från övriga Europa och 4 från länder utanför Europa (tabell 8).

Antalet ISIN-koder i obligationsfondernas portföljer var sammanlagt 2 882 och deras sammanlagda marknadsvärde uppgick till 19,6 miljarder euro. Alla emittenter på listan över de 50 största innehaven var europeiska. Listan toppades av Finland (22), Luxemburg (9) och Tyskland (7). Det sammanlagda balansvärdet för de 50 största ISIN-koderna uppgick till 6,6 miljarder euro (28,1 procent). Det är anmärkningsvärt hur stor andel (83,7 procent) fondernas fonder som kategoriserats som obligationsfonder representerar på listan över de 50 största innehaven.

⁴⁷ International Securities Identification Number.

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 9. Inhemskas aktiefonders viktigaste investeringar efter ISIN-kod – beräknade på noterade aktier med ISIN-kod som innehas av minst tre (3) aktiefonder

	ISIN	Ägande investeringsfonder, antal	Emittent	Hemland	Mn euro
1	FI0009000681	64	Nokia Abp	Finland	399
2	FI0009007132	48	Fortum Abp	Finland	377
3	FI0009003305	43	Sampo Abp	Finland	340
4	FI0009005987	47	UPM-Kymmene Abp	Finland	279
5	FI0009007835	29	Metso Abp	Finland	221
6	FI0009005961	34	Stora Enso Abp	Finland	174
7	FI0009800643	41	YITAbp	Finland	170
8	FI0009013403	29	Kone Abp	Finland	168
9	SE0000667925	36	TeliaSonera AB	Sverige	158
10	FI0009014575	41	Outotec Abp	Finland	157
11	FI0009002422	45	Outokumpu Abp	Finland	151
12	US3682872078	17	Gazprom	Ryssland	146
13	FI0009005318	33	Nokian Renkaat Abp	Finland	143
14	FI0009003552	39	Rautaruukki Abp	Finland	124
15	FI0009000285	32	Amer Sports Abp	Finland	119
16	RU0009029540	13	Sberbank Rossii OAO	Ryssland	113
17	US5838401033	15	Mechel OAO	Ryssland	110
18	FI0009000459	32	Huhtamäki Abp	Finland	109
19	FI0009007694	28	Sanoma Abp	Finland	108
20	FI0009013429	30	Cargotec Abp	Finland	103
21	FI0009902530	25	Nordea Bank Ab	Sverige	103
22	US46626D1081	12	Norilsk Nickel OAO	Ryssland	102
23	FI0009013296	28	Neste Oil Abp	Finland	97
24	US30050A2024	16	Evrax Group SA	Luxemburg	94
25	FI0009000202	29	Kesko Abp	Finland	92
26	FI0009005870	27	Konecranes Finance Abp	Finland	88
27	FI0009007884	31	Elisa Abp	Finland	85
28	FI0009003222	26	Pohjola Bank Abp	Finland	81
29	US91688E2063	11	Uralkali JSC	Ryssland	79
30	US6778621044	9	Lukoil Oil Company JSC	Ryssland	78
31	CH0012005267	22	Novartis AG	Schweiz	75
33	US67812M2070	10	Neftyanaya Kompaniya Rosneft NK Rosneft	Ryssland	74
34	FR0000120271	23	Total SA	Frankrike	72
35	FI0009003727	20	Wärtsilä Abp	Finland	71
36	CH0038863350	22	Nestle SA	Schweiz	71
37	FI0009004824	33	Kemira Abp	Finland	70
38	INE009A01021	3	Infosys Technologies Ltd	Indien	69
39	DK0060102614	27	Novozymes A/S	Danmark	69
40	GB0009252882	25	Glaxosmithkline Plc	Storbritannien	67
41	GB00B16GWD56	20	Vodafone Group Plc	Storbritannien	65
42	FI0009000277	33	Tieto Abp	Finland	65
43	US71654V1017	5	Petroleo Brasileiro SA	Brasilien	62
44	US4592001014	15	International Business Machines Corp.	Förenta staterna	61
45	INE002A01018	4	Reliance Industries Ltd	Indien	60
	Totalt				5 519

Källa: Finlands Bank.

Ruta 3. Fondernas fonder i statistiken

Vid slutet av 2010 bestod rapportörgruppen i statistiken över investeringsfonder av 510 inhemska investeringsfonder. Europeiska centralbankens statistikdefinitioner innehåller ingen separat fondernas fond-typkategori, istället placeras fondernas fonder efter det slutliga investeringsbeslutet. Fondernas fonder, som i första hand (> 50 procent) investerar sina tillgångar i aktiefonder, räknas in i aktiefonderna.

Denna ruta granskar dock balansräkningen i fondernas fondern. Av denna orsak definierades sådana investeringsfonder som fondernas fonder som hade över 50 procent av sina tillgångar investerade i fondandelar vid slutet av 2010. Antalet fonder av denna typ var sammanlagt 148 (29 procent).

Investeringsfonderna uppdelades efter definitionen ovan i fondernas fonder och i övriga investeringsfonder. Tillgångarna och fondandelsskulden i balansräkningen uppdelades i tillgångar och skulder från investeringsfonder och övriga sektorer. Balansräkningen för fondernas fonder uppgick till sammanlagt 13,2 miljarder euro och för de övriga investeringsfonderna till 50,6 miljarder euro.

Av tillgångarna i balansräkningen för fondernas fonder hänförde sig 4,6 miljarder euro till länder i euroområdet och 1,6 miljarder euro till investeringsfonder registrerade i andra länder. Dessa kapital kan inte följas upp mer noggrant i Finlands Banks statistik över investeringsfonder. Situationen inom uppföljning av tillgångarna investerade i inhemska investeringsfonder är en annan. Eftersom rapporteringen av information gäller alla inhemska investeringsfonder bör den totala investeringen på 5,9 miljarder euro visas i statistiken genom fondandelsskulden för vissa fonder.

Skulden hos fondernas fonder innehåller i praktiken inga skulder till övriga fondernas fonder utan fonderna i första hand erhåller sina verksamhetsmedel från övriga inhemska sektorer. Övriga investeringsfonders skuld till övriga inhemska investeringsfonder var 6,1 miljarder euro vilket täcker fondernas fonders fordringar på 5,9 miljarder euro i inhemska fonder.

De investeringar som fondernas fonder gör kanaliseras via övriga investeringsfonder till andra instrument än fondandelar, eftersom fondandelarnas andel av de övriga investeringsfondernas fordringar endast är 1 procent av deras sammanlagda fordringar. Kedjan av inhemska investeringsfonder mellan fondernas fonder och övriga investeringsfonder ser i ljuset av statistiken ut att omfatta en länk.

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 10. Fondernas fonder i statistiken vid slutet av 2010, mn euro

FONDERNAS FONDER*				ÖVRIGA INVESTERINGSFONDER		
	TOTALT	INVESTERINGS- FONDER	ÖVRIGA SEKTORER	ÖVRIGA SEKTORER	INVESTERINGS- FONDER	TOTALT
FINLAND	6 371	5 886	485	10 562	250	10 812
ÖVRIGA EUROOMRÅDET	4 750	4 568	182	13 337	155	13 492
ÖVRIGA LÄNDER	2 016	1 580	436	26 192	95	26 287
TOTALT	13 227	12 124	1 103	50 091	500	50 591
TILLGÅNGAR I BALANSRÄKNINGEN			63 818			
FINSKREGISTRERADE INVESTERINGSFONDER (510 ST.)						
FONDANDELSSKULDER**			62 226			
FINLAND	10 694	27	10 667	32 158	6 125	38 283
ÖVRIGA EUROOMRÅDET	74	1	73	668	19	687
ÖVRIGA LÄNDER	2 397	0	2 397	10 030	61	10 091
TOTALT	13 165	28	13 137	42 856	6 205	49 061
	TOTALT	INVESTERINGS- FONDER	ÖVRIGA SEKTORER	ÖVRIGA SEKTORER	INVESTERINGS- FONDER	TOTALT

*Fondtillgångar över 50 % av alla tillgångar

**Övriga skulder (1 591) beaktas inte

Källa: Finlands Bank.

5 Rapportörsgrupp och förändringar i denna

5.1 Monetära finansinstitut

Antalet monetära finansinstitut som är verksamma i Finland minskade 2010. Förändringarna berodde i första hand på fusioner inom kreditinstitutssektorn.

Vid slutet av 2010 var antalet monetära finansinstitut i Finland 365. Av dessa var 333 kreditinstitut och 31⁴⁸ penningmarknadsfonder. Finlands Bank räknas med i MFI-sektorn. MFI-sektorn minskade något under året vilket till största delen berodde på de förändringar som skedde i andelsbankerna. Dessutom inledde några nya kreditinstitut sin verksamhet och några gamla lade ner sin verksamhet.⁴⁹

I tabellerna invid har vi samlat mer exakt information om förändringarna i kreditinstitutssektorn under 2010. Förändringarna i samband med penningmarknadsfonderna är inkluderade i avsnittet om investeringsfonder.

⁴⁸ En av penningmarknadsfonderna hade inte inlett sin verksamhet.

⁴⁹ Det föreslagna antalet monetära finansinstitut är mindre än antalet MFI på Europeiska centralbankens MFI-lista (370). Detta beror på att Finlands Bank uppdaterar ECB:s MFI-lista först efter det att fusionen har skett, kreditinstitutet har inlett eller avslutat sin verksamhet. Sålunda visas ändringar vid årsskiftet på ECB:s lista först i början av följande år.

Diagram 45. Antal kreditinstitut i Finland

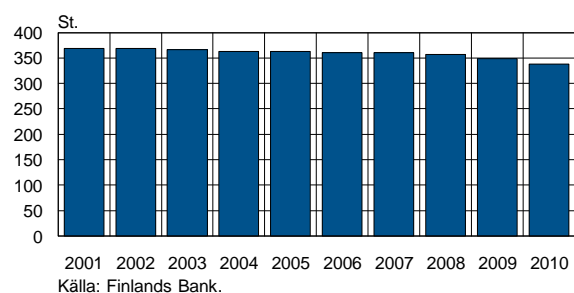
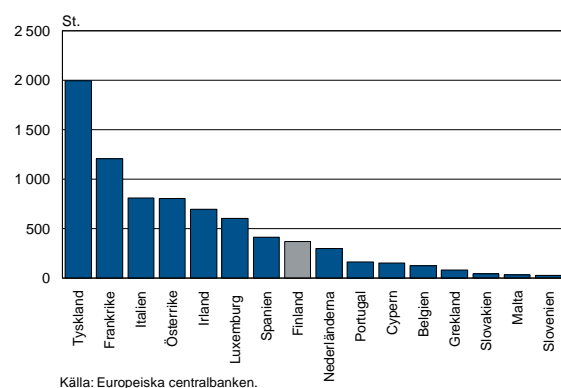

Diagram 46. Antal MFI i euroområdet i slutet av 2010

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 11. Monetära finansinstitut som inlett sin verksamhet i Finland 2010

Finansinstitutets namn	Tidpunkt
Nordnet Bank AB finsk filial	Maj
Diners Club Finland, filial till Diners Club Nordic AB	Oktober
Folkia AS, Suomen sivuliike	Augusti
Koillis-Savon Osuuspankki	Oktober
Pohjois-Savon Osuuspankki	December

Källa: Finlands Bank.

Tabell 12. Enheter som eliminerats från MFI-sektorn i Finland under 2010

Finansinstitutets namn	Tidpunkt
Sofia Pankki Abp	Mars
ACH Finland Abp	Maj
Diners Club Finland Oy	September
BMW Financial Services Scandinavia AB - Suomen sivuliike	December

Källa: Finlands Bank.

Tabell 13. Monetära finansinstitut som fusionerats 2010 (exkl. penningmarknadsfonder)
(fusionerat monetärt finansinstitut = F, övertagande monetärt finansinstitut = Ö)

	Finansinstitutets namn	Tidpunkt
F	Luopioisten Säästöpankki	Mars
Ö	Aito Säästöpankki Oy	
F	Kiukaisten Osuuspankki	Maj
F	Hinnerjoen Osuuspankki	
Ö	Euran Osuuspankki	
F	Nisiän Osuuspankki	Oktober
F	Koillis-Savon Osuuspankki	
Ö	Koillis-Savon Osuuspankki	November
F	Kovelahden Osuuspankki	
Ö	Jämijärven Osuuspankki	
F	Alahärmän Osuuspankki	November
F	Kortesjärven Osuuspankki	
F	Ylihärmän Osuuspankki	December
Ö	Pohjanmaan Osuuspankki	
F	Kuhmalahden Osuuspankki	
F	Pälkäneen Osuuspankki	December
Ö	Kangasalan Seudun Osuuspankki	
F	Iisalmen Osuuspankki	
F	Kuopion Osuuspankki	
F	Varkauden Osuuspankki	
Ö	Pohjois-Savon Osuuspankki	

Källa: Finlands Bank.

5.2 Investeringsfonder

Det totala antalet investeringsfonder registrerade i Finland (inkl. penningmarknadsfonder) ökade märkbart 2010. Vid slutet av året uppgick antalet investeringsfonder till 510, vilket var 22 fler än året innan.

Det totala antalet investeringsfonder fortsatte att öka efter en liten nedgång 2009. Inte mindre än 47 investeringsfonder inledde sin verksamhet vilket är betydligt fler än ett år tidigare (28). Av de nya investeringsfonderna var 23 aktiefonder som redan från tidigare utgör merparten av de inhemska investeringsfonderna. Dessutom lanserade fondbolagen obligationsfonder (11), blandfonder (6) och hedgefonder (7) på marknaden. Inledningen av investeringsfondernas verksamhet fördelades jämnt över hela året.

Antalet investeringsfonder som upphört var sammanlagt 25, vilket är färre än 2009 (37). Nästan samtliga investeringsfonder som upphört hade fusionerats med andra redan verkamma investeringsfonder. Endast två blandfonder upphörde med verksamheten utan att fusioneras med en annan enhet. Av investeringsfonderna som upphörde med verksamheten via fusion hade 10 klassificerats som aktiefonder och 7 som hedgefonder.

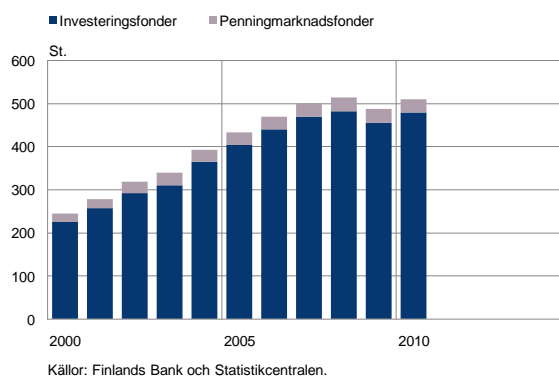
Sammanlagt 22 separata fusionsarrangemang i vilka en eller flera investeringsfonder fusionerades med en annan investeringsfond registrerades 2010. Utöver fusioner överfördes besittningen av 3 investeringsfonder i samband med fusioner av fondbolag. Besittningen av 1 hedgefond överfördes från ett fondbolag till ett annat genom överlåtelse av besittningen.

Ökningen i totalantalet investeringsfonder beror på nya fondbolags utökade utbud av fonder och särskilt av den gynnsamma utvecklingen av avkastningen på investeringsfonder med aktievikt, vilket har bidragit till att deras efterfrågan har ökat.

Även antalet fondbolag ökade från 33 till 35, när Alexandria Fondbolag Ab, Dividend House Oy, Finlandia Fondbolaget Ab och Titanium Rahastoyhtiö Oy erhöll koncession. Det förstnämnda fondbolaget bildade dock inga investeringsfonder ännu under 2010. Evli II Fondbolag Ab (tid. Carnegie Fondbolaget Ab) fusionerades med Evli-Fondbolag Ab. Navigo Brahe Fondbolag Ab återkallade sin koncession innan bolaget hade hunnit bilda en enda investeringsfond.

Mätt i antal hade Sampo Fondbolag Ab (69) flest investeringsfonder (510) som förvaltas av ett fondbolag vid slutet av 2010. Skillnaden mätt i antal mellan de investeringsfonder som förvaltas av OP-Fondbolaget Ab (61) och Nordea Fondbolag Finland Ab (60) minskade från året innan.

Diagram 47. Antal investeringsfonder (inkl. penningmarknadsfonder)

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 14. Investeringsfonder som inledde sin verksamhet 2010

Investeringsfondens namn	Fondtyp	Fondbolag	Tidpunkt
Placeringsfonden Aktia Tillväxtmarknad Aktie	Aktiefond	Aktia Fondbolag Ab	Mars
Placeringsfonden Alfred Berg Global Makro Allokering	Hedgefond	Alfred Berg Fondbolag Ab	Mars
Placeringsfonden Dividend House Nordic Large Cap	Aktiefond	Dividend House Oy	Augusti
Placeringsfonden Dividend House Nordic Small Cap	Aktiefond	Dividend House Oy	Augusti
Placeringsfonden eQ Vaxande Asien	Aktiefond	eQ Fondbolag	Maj
Specialplaceringsfond Estlander & Partners Freedom	Hedgefond	Estlander & Partners Fondbolag Ab	Juli
Head Top Picks Specialplaceringsfond	Hedgefond	Eufex Fondadministration Ab	Mars
Eufex Råvara Specialplaceringsfond	Hedgefond	Eufex Fondadministration Ab	November
Bon Tillväxtmarknad Placeringsfond	Aktiefond	Eufex Fondadministration Ab	December
WIP Hakkapeliter Placeringsfond	Aktiefond	Eufex Fondadministration Ab	Oktober
Bon 75 Placeringsfond	Aktiefond	Eufex Fondadministration Ab	Maj
Front Motorväg Specialplaceringsfond	Blandfond	Eufex Fondadministration Ab	September
Front Skyddsväg Specialplaceringsfond	Blandfond	Eufex Fondadministration Ab	September
Placeringsfonden Evi Emerging Markets Equity	Aktiefond	Evi-Fondbolag Ab	April
Premier Selection Placeringsfond	Blandfond	FIM Kapitalförvaltning Ab	December
FIM Kapitalförvaltning 100 Placeringsfond	Blandfond	FIM Kapitalförvaltning Ab	Maj
Finlandia Brazil Placeringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Europa Placeringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Kina Placeringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Aktieförvaltning Specialplaceringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Nord Amerika Placeringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Finland Placeringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Balancerad Specialplaceringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Russia Placeringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	Juli
Finlandia Bric+ Specialplaceringsfond	Aktiefond	Finlandia Fondbolaget Ab	September
Finlandia High Yield+ Specialplaceringsfond	Obligationsfond	Finlandia Fondbolaget Ab	December
Finlandia Likvidi Specialplaceringsfond	Obligationsfond	Finlandia Fondbolaget Ab	December
Placeringsfonden Handelsbanken Företagsobligationsfond (SEK)	Obligationsfond	Handelsbanken Fondbolag Ab	Januari
Placeringsfond Nordea Statsobligation AAA	Obligationsfond	Nordea Fondbolag Finland Ab	November
Placeringsfond Nordea Spara Ränta	Obligationsfond	Nordea Fondbolag Finland Ab	Januari
Specialplaceringsfond Nordea Stratega Ränta	Obligationsfond	Nordea Fondbolag Finland Ab	Maj
Placeringsfond Nordea Småbolagsfond Finland	Aktiefond	Nordea Fondbolag Finland Ab	November
Placeringsfond Nordea Spara 10*	Obligationsfond	Nordea Fondbolag Finland Ab	December
Placeringsfonden OP-Europa Tillväxtmarknader	Aktiefond	OP-Fondbolaget Ab	November
Placeringsfonden OP-Obligation Avkastning	Obligationsfond	OP-Fondbolaget Ab	December
Specialplaceringsfonden OP-EMD Local Currency	Obligationsfond	OP-Fondbolaget Ab	Januari
Specialplaceringsfonden OP-EMD Portfolio	Obligationsfond	OP-Fondbolaget Ab	Januari
Placeringsfonden OP-Horisont 2045	Blandfond	OP-Fondbolaget Ab	April
Specialplaceringsfonden OP-Kapitalgaranti 2015 (95)	Blandfond	OP-Fondbolaget Ab	Januari
Seligson & Co Emerging Markets Special Fund	Aktiefond	Seligson & Co Fondbolag Ab	September
Sparbanken Amerika -specialplaceringsfond	Aktiefond	SP-Fondbolag Ab	September
Placeringsfond Taaleritehdas Arvo Markka Osake	Aktiefond	Dalerfabrikens Fondbolag Ab	Maj
Specialplaceringsfonden Titanium Trend	Hedgefond	Titanium Rahastoyhtiö Oy	Maj
Specialplaceringsfond VISIO Allocator	Hedgefond	UB Fondbolag Ab	April
Specialplaceringsfond VISIO Finland 140/40	Hedgefond	UB Fondbolag Ab	April
Specialplaceringsfond UB Ränteportfölj	Obligationsfond	UB Fondbolag Ab	November
Ålandsbanken Eco Performance Placeringsfond	Aktiefond	Ålandsbanken Fondbolag Ab	Oktober

* grundad i samband med fusion

Källa: Finlands Bank.

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 15. Investeringsfonder som lade ned sin verksamhet 2010

Investeringsfondens namn	Fondtyp	Fondbolag	Tidpunkt
Placeringsfonden Evli Smart Beta	Blandfond	Evli-Fondbolag Ab	December
Specialplaceringsfonden Handelsbanken Klick Norge 90	Blandfond	Handelsbanken Fondbolag Ab	Mars

Källa: Finlands Bank.

Tabell 16. Investeringsfonder som fusionerades med andra fonder under 2010 (inkl. penningmarknadsfonder) (fusionerad investeringsfond = F, övertagande investeringsfond = Ö)

Investeringsfondens namn	Fondtyp	Fondbolag	Tidpunkt
F Specialplaceringsfonden Aktia Structura	Obligationsfond	Aktia Fondbolag Ab	November
Ö Placeringsfonden Aktia Solida	Blandfond		November
F Specialplaceringsfond Contango Råvaru	Hedgefond	CFM Contango Fondbolag Ab	Juli
Ö Specialplaceringsfond Contango Råvaru Beta	Hedgefond		Juli
F Specialplaceringsfonden Carnegie Multifond	Aktiefond	Evli II Fondbolaget Ab	Februari
Ö Placeringsfonden Evli Global	Aktiefond	Evli-Fondbolag Ab	Februari
F Placeringsfonden Carnegie Optimum+	Blandfond	Evli II Fondbolaget Ab	Februari
Ö Placeringsfonden Evli Global Multi Manager 75	Aktiefond	Evli-Fondbolag Ab	Februari
F Placeringsfonden Carnegie Euro Ränta	Obligationsfond	Evli II Fondbolaget Ab	Februari
Ö Placeringsfonden Evli Euro Statsobligation	Obligationsfond	Evli-Fondbolag Ab	Februari
F Placeringsfond eQ Spender	Aktiefond	eQ Fondbolag	December
Ö Placeringsfond eQ Consumer	Aktiefond		December
F Erikoissijoitus rahasto eQ Turun yliopiston juhluvuoden rahasto	Aktiefond	eQ Fondbolag	December
Ö Specialplaceringsfond eQ Portfolio	Aktiefond		December
F Special placeringsfond ICECAPITAL International Equity IV-1	Aktiefond	ICECAPITAL Fondbolag Ab	Augusti
Ö Special placeringsfond ICECAPITAL European Stock Index	Aktiefond		Augusti
F Specialplaceringsfond Nordea Fixed Income Hedge	Hedgefond	Nordea Fondbolag Finland Ab	Juli
Ö Specialplaceringsfond Nordea Ränteporfölj Plus	Obligationsfond		Juli
F Specialplaceringsfond Nordea Absolut Avkastning Portfölj	Hedgefond	Nordea Fondbolag Finland Ab	December
F Specialplaceringsfond Nordea European Equity Hedge	Hedgefond		December
Ö (ny) Placeringsfond Nordea Spara 10	Obligationsfond		December
F Specialplaceringsfonden OKO-Alpha	Hedgefond	OP-Fondbolaget Ab	Januari
Ö Specialplaceringsfonden OP-Absolut Portfölj	Hedgefond		Januari
F Specialplaceringsfonden OP-Equity Hedge	Hedgefond	OP-Fondbolaget Ab	Oktober
Ö Specialplaceringsfonden OP-Makro	Hedgefond		Oktober
F Placeringsfonden OP-Norden Small Firm	Aktiefond	OP-Fondbolaget Ab	Mars
Ö Placeringsfonden OP-Finland Småföretag	Aktiefond		Mars
F Placeringsfond Danske Invest Omega	Hedgefond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Danske Invest Neutral	Hedgefond		Februari
F Placeringsfond Danske Invest Baltic	Aktiefond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Danske Invest Baltic Equity	Aktiefond		Februari
F Placeringsfond Danske Invest BioTech+	Aktiefond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Danske Invest MediLife	Aktiefond		Februari
F Placeringsfond Danske Invest Global	Aktiefond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Sampo Kompass Aktie	Aktiefond		Februari
F Placeringsfond Danske Invest Ukraine	Aktiefond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Danske Invest Russia	Aktiefond		Februari
F Placeringsfond Danske Invest Global Selection	Aktiefond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Danske Invest Global Performers	Blandfond		Februari
F Placeringsfond Sampo 2010	Blandfond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Sampo Kompass Ränta	Obligationsfond		Februari
F Placeringsfond Sampo Likvid	Penningmarknadsfond	Sampo Fondbolag Ab	Februari
Ö Placeringsfond Danske Invest Euro Ränta	Penningmarknadsfond		Februari
F Placeringsfonden Evli Money Manager+	Penningmarknadsfond	Evli-Fondbolag Ab	Oktober
Ö Placeringsfonden Evli Euro Likvid	Penningmarknadsfond		Oktober

Källa: Finlands Bank.

FINANSIELL STATISTIK

Tabell 17. Övriga överlåtelser av förvaltningen av investeringsfonder 2010

Investeringsfondens namn	Fondtyp	Fondbolag som fusioneras	Mottagande fondbolag	Tidpunkt
Placeringsfonden Evi Euro Likvid*	Penningmarknadsfond	Evi II Fondbolaget Ab	Evi-Fondbolag Ab	Mars
Placeringsfonden Evi Realränta*	Obligationsfond	Evi II Fondbolaget Ab	Evi-Fondbolag Ab	Mars
Placeringsfonden Evi Finland Aktie*	Aktiefond	Evi II Fondbolaget Ab	Evi-Fondbolag Ab	Mars

Investeringsfondens namn	Fondtyp	Fondbolag som fusioneras	Mottagande fondbolag	Tidpunkt
Eufex Skydd Specialplaceringsfond**	Hedgefond	Sampo Fondbolag Ab	Eufex Fondadministration Ab	Januari

* Evi II Fondbolag Ab fusionerades med Evi Fondbolag Ab med överlåtelse av förvaltningen av investeringsfonderna som följd

** överlåtelse av förvaltningen av den tidigare Specialplaceringsfonden Eufex Hedge

Källa: Finlands Bank.

Ruta 4. Insamlingen av statistiska uppgifter från monetära finansinstitut förnyades 2010

Insamlingen av statistiska uppgifter från monetära finansinstitut förnyades 2010 när ECB:s statistikkraV utvidgades. Den nya detaljerade insamlingen av information gör det möjligt att utnyttja statistiska uppgifter bättre än tidigare såväl i ekonomiska analyser som i övervakningen av finansmarknadens stabilitet.

Finlands Bank samlar in statistik från monetära finansinstitut som hänför sig till åtaganden inom det Europeiska centralbankssystemet (ECBS), rapporteringen till internationella organisationer och nationella behov. Insamlingen av statistik styrs av ECB:s förordningar om balansräknings- och räntestatistik samt riktlinjerna om monetär statistik och statistik över finansinstitut och finansmarknader samt betalningsbalansstatistik. Vidare fastställer Internationella regleringsbankens (BIS) riktlinjer för sin del statistikkraV som riktas mot de monetära finansinstituten.

ECB:s utvidgade förordningar om balansräknings- och räntestatistik trädde i kraft sommaren 2010 och insamlingen av uppgifter från de monetära finansinstituten i överensstämmelse med dem inleddes från och med läget i slutet av juni 2010.

Finlands Bank hade tidigare separat rapportering för respektive statistikområde – till balansräknings-, ränte- och betalningsbalansstatistiken samt BIS:s bankstatistik. ECB:s mer omfattande statistikkraV förutsatte att ändringar görs i de monetära finansinstitutens balansräknings- och ränterapportering. I samband med ändringarna i

förordningarna sammanslogs all rapportering i samma ramverk i syfte att minska överlappande arbete såväl i de monetära finansinstituten som i Finlands Bank. KraVen på de olika statistikområdena är till stora delar överlappande, men klassificeringarna och definitionerna avviker till vissa delar från varandra.

Sammanlagningen av statistikkraVen i ett ramverk förutsatte att rapporteringen ändras från aggregerade data till mycket detaljerade data för att det ska vara möjligt att för varje statistikområde härleda uppgifter som överensstämmer med kraVen. Detaljerad rapportering är flexibel också när statistikkraVen förändras eftersom små förändringar inte nödvändigtvis kräver några som helst ändringar i insamlingen av uppgifter från rapportörerna. Nu är det också möjligt att oftare svara på internationella organisationers engångsenkäter utifrån de insamlade uppgifterna utan att behöva begära uppgifterna separat från bankerna.

Den grundläggande idén med den nya rapporteringen är att en uppgift rapporteras endast en gång och alla summeringar görs av Finlands Bank. Beträffande till exempel lån och inlåning betyder detta att antalet klassificerande faktorer som efterfrågas uppgår till över tio och bland annat fullständiga land- och valutafördelningar efterfrågas. Landfördelningen behövs både för betalningsbalansen och BIS, men för ECB:s balansräkningsstatistik uppdelas länderna endast i tre kategorier: Finland, övriga euroområdet och övriga världen. I rapporteringen inkluderades också de uppgifter från de monetära finansinstituten som krävs för Statistikcentralens kreditbeståndsstatistik som avviker något från de

tidigare nämnda statistikerna. Också detta konstaterades bidra till en mindre rapporteringsbörda för de monetära finansinstituten.

Räntebärande värdepapper emitterade av monetära finansinstitut och de monetära finansinstitutens värdepapperstillgångar insamlas för varje värdepapper främst på grund av betalningsbalanskraven. Uppgifterna kan utöver i de tidigare nämnda statistikområdena också utnyttjas bland annat vid uppgörandet av ECB:s värdepappersstatistik. Rapportörerna tillfrågas endast de nödvändiga uppgifterna om värdepapper och uppgifterna kompletteras med uppgifter från ECB:s centraliserade värdepappersregister samt Statistikcentralens företagsregister.

Den nya detaljerade insamlingen av information gör det möjligt att utnyttja informationen bättre än tidigare såväl i ekonomiska analyser som i övervakningen av finansmarknadens stabilitet. Finlands Bank kommer under 2011 att göra innehållet

i MFI-statistiken som publiceras på bankens webbplats ännu mer omfattande.

På grund av ECB:s större statistikkrav har instruktionerna om vissa instrument förändrats och till följd av detta förekommer det en del förändringar i de statistiska siffrorna.

Förändringen har inte någon stor effekt på volymerna hos utlåning, inlåning och övriga huvudposter i balansräkningen, men ändringen är mer påtaglig i räntestatistikens nya avtal. Volymerna hos till exempel företagens konto- och kortkrediter, för vilkas del det utestående beloppet vid månadens slut fastställs också som ett nytt avtal, har vuxit märkbart. Detta beror på att definitionen av dessa lån preciserades att omfatta också revolverande lån.

I samband med reformen började man samla in låne- och inlåningsräntorna från alla kreditinstitut då man tidigare estimerade ränteuppgifterna för instituten med förenklad rapportering. Förändringen av förfarandet har lett till att de ränteuppgifter som publiceras är mer exakta.

Bilaga 1. Diagram

Diagram 48. Aggregerad balansräkning för MFI-sektorn (exkl. Finlands Bank)

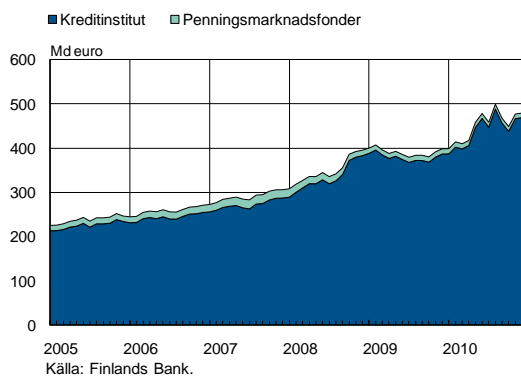

Diagram 49. Årliga ökningstakter för den aggregerade balansräkningen för MFI-sektorn (exkl. eurosystelet) i euroområdet och Finland

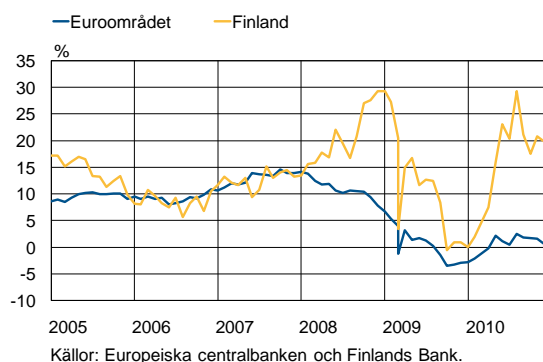

Diagram 50. Utlåning till allmänheten efter sektor

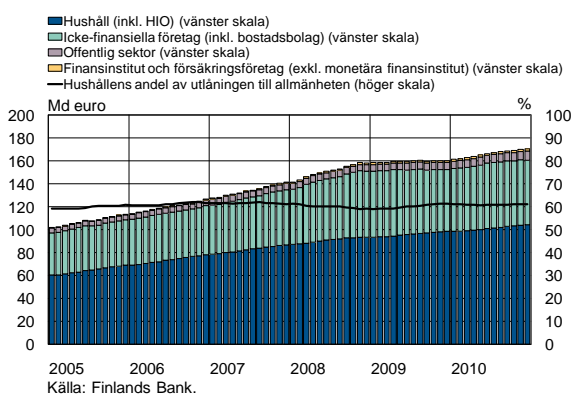

Diagram 51. Bostadslån

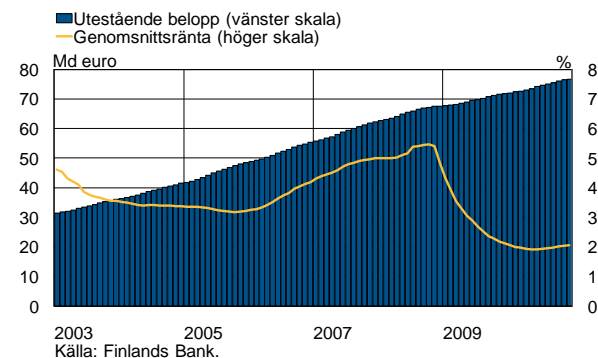

Diagram 52. Bostadslån efter referensränta

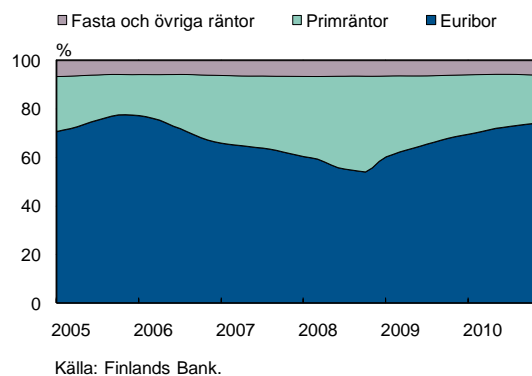
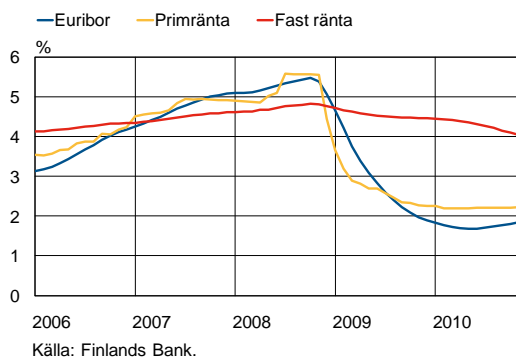

Diagram 53. Genomsnittsränta på utestående bostadslån efter referensränta

FINANSIELL STATISTIK

Diagram 54. Nya utbetalda bostadslån och genomsnittsränta

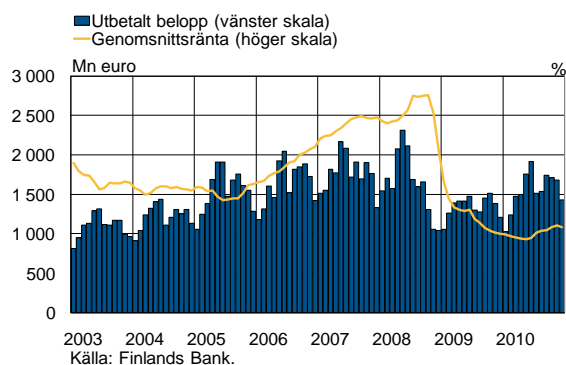

Diagram 57. Nya företagslåneavtal över 1 miljon euro 2007–2010

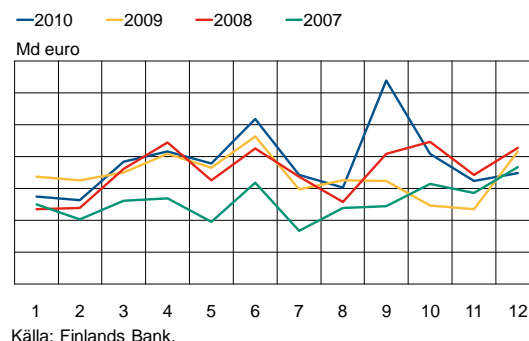

Diagram 55. Utestående belopp och genomsnittsränta för hushållens konsumtionskrediter

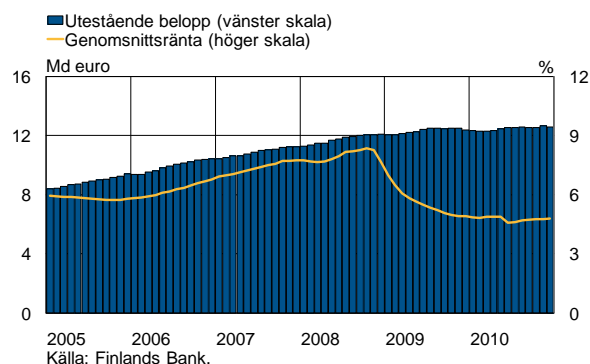

Diagram 58. Genomsnittsräntor på nya företagslåneavtal med en räntebindning upp till 1 år efter lånestorlek

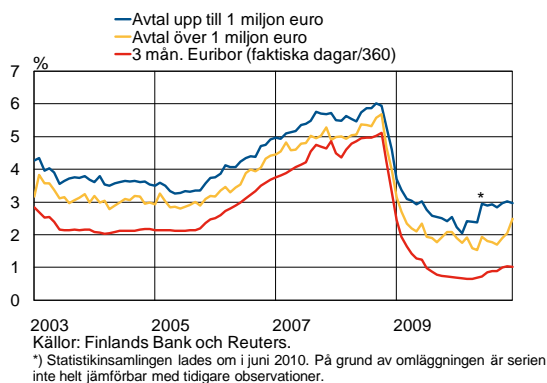

Diagram 56. Utestående studielån och genomsnittsränta

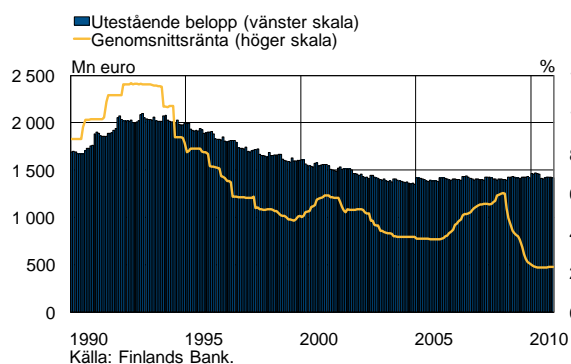

Diagram 59. Utlåning till bostadsbolag och andel av kreditinstitutens företagsutlåning

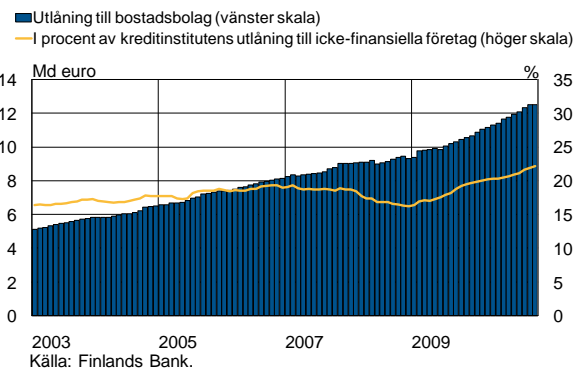

Diagram 60. Inlåning från allmänheten efter sektor

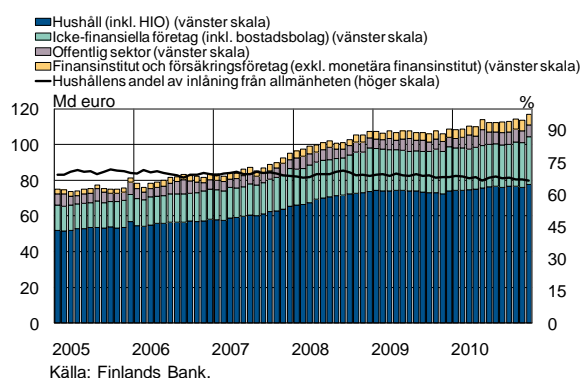

Diagram 63. Genomsnittliga inlåningsräntor till allmänheten efter referensränta

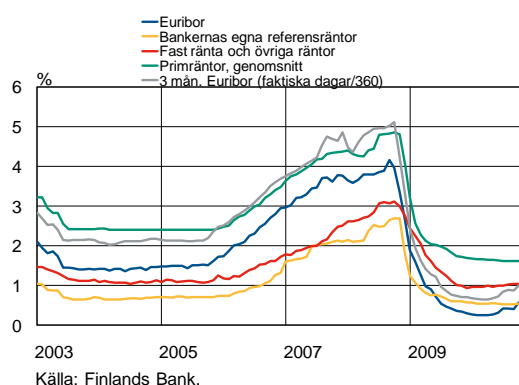

Diagram 61. Årlig ökningstakt och genomsnittsränta för inlåning från allmänheten

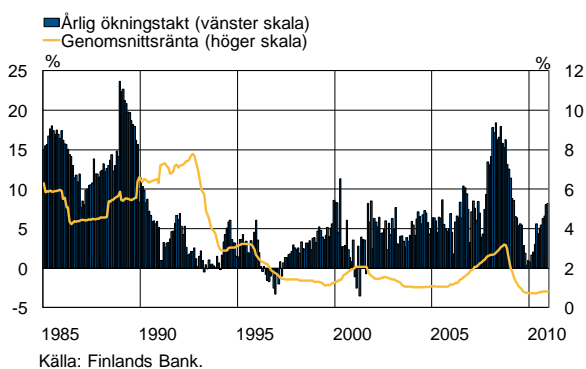

Diagram 64. Genomsnittlig inlåningsränta till hushåll i Finland och euroområdet

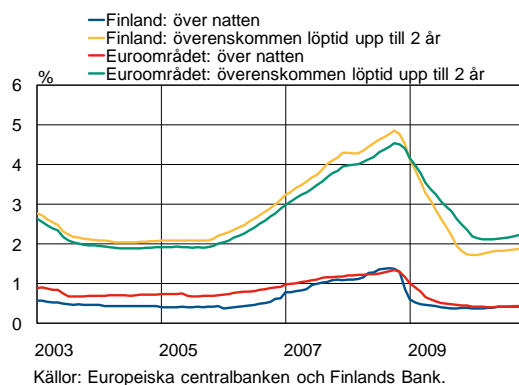

Diagram 62. Inlåning från allmänheten efter referensränta

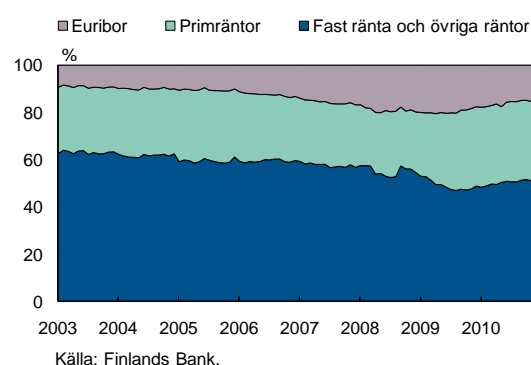

Diagram 65. Årlig ökningstakt för inlåning från finländska företag efter kategori

